

SEKSUALPOLITIK

Kr. 3,75

3. årg. nr. 2

Suzanne Brøgger interview .. side 6

Åben Kirkegruppe ..... side 13

Mor skal blive hjemme..... side 18

INDHOLDSFORTEGNELSE:

INDHOLDSFORTEGNELSE:

FN Kvindeår	side	4
Bøssesange	side	5
Suzanne Brøgger interview	side	6
Hagekorset - et fallossymbol	side	9
Kvinder og sex, anmeldelse	side	12
Åben Kirkegruppe	side	13
Folketingets top-ti	side	15
Kvindekamp i Bolivia	side	16
Manderolle - en følelsesmæssig nedtur	side	17
Mor skal blive hjemme	side	18
Var Jesus en pikslikker?	side	20
Biseksualitet	side	23

REDAKTIONEN:

Rufus Jensen, Ole Nørlyng, Finn Mikkelsen, Peter Schmidt, Pernille Stenholm, Allan Sørensen.

telefon (01) 95 40 08

Sats: Sønderhauge Reklame
Tryk: KRIM (foreningen for en human
kriminalpolitik)

OBS! OBS!
ABONNEMENT:

30 kr. for 10 numre på postgiro-konto nr. 7 25 11 14.

BLADET SEKSUALPOLITIK

sælges bl. a. hos:

Arnold Busck
Købmagergade 49
1150 København K

Demos
Knabrostræde 3
1210 København K

Delta Bio
Magstræde 14
1204 København K

COQ
Peter Hvidtfeldstræde 16
1173 København K

Munksgård
Nørregade 6
1165 København K

Huset's Bogcafé
Vester allé 15
8000 Århus C

Anarkistisk boghandel
(Carl Heinrich Petersen)
Gothersgade 27
8800 Viborg

I. Tronsmo a/s
Postbox 6897
St. Olavs plass
Oslo 1
telefon 20 25 09

RFSL Klubb Timmy
Timmermangatan 24
116 49 Stockholm

Bokcafé Morianen
Drottninggatan 19
Box 16037
S - 103 21 Stockholm

Bladet Seksualpolitik
Birkhøjterrasserne 427 F
3520 Farum
tlf. (01) 95 40 08.

Seksualpolitiske hovedpunkter

Følgende punkter opfatter vi som hovedpunkter i kampen for en seksualrevolution:

Onani — for at lære sin egen krop og behov at kende er det vigtigt at kunne onanere uden skyldfølelse, afsky, eller mindreværdsfølelse. At kunne nyde onani fuldt ud er, efter vores mening en forudsætning for en tilfredsstillende samleje mellem ligestillede partnere.

Børnenes frigørelse — kampen for bl.a. børns og voksnes økonomiske ligestilling og børns seksuelle selvstændighed bliver helt sikkert en af historiens længste og mest dybtgående revolutioner. Vi kan dog allerede nu medvirke til at udvide børns seksuelle frihed og ansvar.

Kvindens krop tilhører kvinden alene — i et frit samfund vil enhver kvinde selvfølgelig have uhindret adgang til præventive midler. Hun vil selv afgøre om hun vil føde naturligt eller evt. få abort. Kejsersnit, kunstig befrugtning og adoption vil også være reelle valgmuligheder. Idet kvinden først og fremmest selv skal kunne bestemme over sin egen krop.

Biseksualitet — vi kæmper for menneskets ret til frit at vælge sin seksualpartner uden hensyn til køn eller alder og uden nogen som helst form for vold eller tvang. Vi er besluttet på at medvirke til at tilintetgøre det eksisterende klassesamfund, som opretholder grænser mellem både klasser og seksualitet.

Kvindeundertrykkelse — vi støtter aktivt kvindens kamp mod den personlige og seksuelle undertrykkelse, d.v.s. for bl.a. kvinders økonomiske og seksuelle uafhængighed af nogen bestemt person.

Mandeundertrykkelse — det er efter vores mening mandens opgave at frigøre sig fra sin kønsrolle, at forsvare kønskampen, de homoseksuelles kamp og at deltage aktivt i kampen for en seksualrevolution.

Kernefamilien — er det kapitalistiske samfunds reproduktive enhed («reproduktiv» betyder her både genskabelse af mennesker og genskabelse af det kapitalistiske system). Den undertrykker og begrænser alle dets medlemmer. Fra den udspringer normalitetsbegrebet, som er udgangspunkt for forfølgelse og undertrykkelse af mennesker der tænker, føler og handler anderledes. Derfor må kernefamilien bekæmpes og andre samlivsformer etableres.

Seksualrevolutionær produktionsmåde — al diskriminering mod kvinder og homoseksuelle skal fjernes. Overalt i samfundet må der skabes en åben og naturlig støtte til de homoseksuelle, sådan at de ikke på nogen måde føler et behov for at skjule deres seksualitet. Begge køn skal være ligeligt repræsenteret i alle samfundsled. Formålet med at begge køn arbejder ude, hvis de ikke har anden indtægt derhjemme, er at skabe politisk bevidsthed gennem arbejdet på arbejdspladsen, at give så mange mennesker som muligt økonomisk selvstændighed og at reducere arbejdsugen til et minimum for at hjemmelivet kan forbedres. Vi mener, at egen indtægt er en forudsætning for en fri og tilfredsstillende seksuel adfærd.

Kampen mod kapitalismen — vi mener, at monopolkapitalismen og den private ejendomsret er den største hindring for en seksualrevolution i dag. Derfor må vi kæmpe for et socialistisk Danmark.

Ideologi — vi bygger vor ideologi på den dialektiske og materialistiske historie og samfundsopfattelse.

DET INTERNATIONALE KVINDEÅR 1975

Det officielle FN symbol for »Det Internationale Kvindeår« - en stiliseret fredsdue med det biologiske symbol for kvinde og det matematiske lighedstegn - er udført af Valerie Pettis, grafisk designer fra New York.

Kvindeåret er på mange måder undertrykkende for kvindefrigørelsen. Magthavere, politikere, arbejdsgivere osv. vil, når året er omme hævde, at nu har kvindefrigørelsen fået sin chance et helt år, så nu må vi til at beskæftige os med noget seriøst.

Samtidig må vi dog benytte os af nogle af de positive muligheder ved dette kvindeår. Det må være vores opgave, mere end nogen sinde, at protestere mod og afsløre myndighedernes hykleri. Dette ligstillingshykleri vil kvinder over hele verden afsløre bl.a. ved at afholde i hundredvis af konferencer, festivaler, koncerter, udstillinger osv.

Vi bringer her en liste over nogle af de aktiviteter der vil foregå, og alle disse vil selvfølgelig være medvirkende til en klarere forståelse af kvindens stilling i alle samfundsled.

Lad det alligevel være klart at kvindens frigørelse ikke sådan uden videre lader sig gennemføre i løbet af ét kvindeår — heller ikke selv om det er proklameret af FN.

Marts

New York:

”Kvindernes internationale kampdag“ d. 8 marts. International kvinde-kunst festival - Kvindelige kunstnere vil fremføre kvindelige komponisters og forfatteres værker.

Også andre festivaler vil begynde på denne dato, bl.a. kvinde-film festival, og fotografi og kunst udstillinger. Information hos: Marilyn Boll, Director, International Women's Arts Festival, 330 East 33rd Street, Apt. 18 G, New York, N.Y. 10016.

Paris:

Konference for europæiske og afrikanske kvinder, d. 11-12 marts. The International Alliance of Women og The International Council of Women vil holde deres årlige møder i Paris i forbindelse med konferencen, som den franske regering har finansieret. Information hos: Ministère du Condition de la Femme, Paris, France.

April

New York:

Nedrustnings-seminar i U.S.A. Finansieret af: FN's Sekretariat for det internationale kvindeår, Women's International League for Peace and Freedom og Women's International Democratic Federation.

Konferencen vil samle omkring 250 kvindelige repræsentanter, fra kirker og kvindeorganisationer, der vil fokusere på kvindernes rolle i bestræbelserne for nedrustning og fred.

Information hos: Women's International League for Peace and Freedom, 1213 Race Street, Philadelphia, Pa. 19107, U.S.A.

Juni

Mexico City:

International Kvinde-konference. Denne Fn finansierede konference vil udvikle en Verdens Aktion Plan for kvinder, som skal bygge på forestående resultater og forslag fra regionale konference og seminarer. Man forventer ca. 3000 deltagere.

Information hos: Susan Kedgley, Room 3117 eller Una Ellis, Room 3115, United Nations Secretariat, New York, NY. 10017, U.S.A.

Juli - august

New York:

Kvindernes Internationale Kunstfestival d. 4 juli og d. 26 august. Omfatter koncerter, kunststillinger og bogudstilling på "Staten Island" færgen. Desuden er der en blandet medie præsentation over dans og skulptur, og en udstilling af sorte kvinders kunst.

Inf. hos: Marilyn Boll (se ovenfor).

Teheran:

Konference om kvinder og medbestemmelse, d. 4-9 august.

Fra alle FN-medlemslande inviteres en Planlægningsminister (som regel en mand) samt en kvinde fra samme ministerium uanset hendes stilling. Konferencen vil koncentrere sig om kvindernes integration i den nationale planlægning. Det hele er finansieret af FN.

Inf. hos: Women's Organization of Iran. Room BR 4405, U.N. Headquarters, New York, N.Y. 10017, U.S.A.

Oktober

Argentina:

Konference over kvindernes deltagelse i udvikling. Denne FN-finansierede konference vil fokusere på hvordan diskrimineringen mod kvinderne i de latin-amerikanske lande kan ophæves. Inf. hos: Susan Kedgley eller Una Ellis (se ovenfor).

Øst-Berlin:

Verdens-kongres for kvinder. Kongressen vil omfatte i tusindvis af kvinder. Den er finansieret af en lang række internationale organisationer. Information hos: Women's International League for Peace and Freedom 1213 Race Street, Philadelphia, Pa. 19107, U.S.A.

BØSSESANGE

I marts udkommer der for første gang i Danmark en plade udelukkende med bøssesange på forlaget Demos. Både tekster og musik er skrevet af Bent Jacobsen. Han er 21 år og har i flere år været aktiv i BBF. De første sange skrev han til brug ved møder på skoler o.l., hvor BBF holdt møder. Efterhånden som der blev skrevet flere sange fik han ideen til en plade, Demos accepterede ideen og stillede så gode musikere som Anders Koppel, Niels Tuxen, Jens Rugsted m.fl. til rådighed. Vi har fået lov til at bringe nogle af Bents tekster.

HUSMODERVALS.

Du vågner hver morgen
I din rosenrøde seng
Når uret, det kimer
Skal du vække din dreng
Og grøden skal koges
Til far og til søn.
Er du utilfreds med rollen?
Så tag og skift køn!

Når du så er alene
Skal du vaske og sy
Gøre rent og gå på indkøb
I den snavsede by
Du må be' om lidt penge
Du får ingen løn.
Er du utilfreds med rollen?
Så tag og skift køn!

Og når far kommer hjemad
Er du dejlig og stum
For han elsker dig jo mere
Hvis du spiller ledt dum
Be' om lov til at være menneske
Ingen hører din bøn.
Er du utilfreds med rollen?
Så tag og skift køn!

BØSSEBARENS DRONNING.

Han sidder hver aften
I den røgfylde bar
En kjole af silke
Er alt hvad han har
Han kalder sig Vera
Men hedder virkelig Per
Du syns han er morsom
Men du væmmes hist og her.
En rose i håret
Han er bøssebarens dronning
I det liv han må leve
Bli'r han ku'et af dig
Med kjoler og sminke
Vil han skabe sig idyllen
Han prøver at imitere
Det lort du sidder i.

Med skræppende stemme
Gør han grin med sig selv
Med en humor så bitter
At den ku' slå dig ihjel
Først når baren, den lukker
Og lyset blir tændt
Drikker han tavs sin bajer
Og gildet er endt.
En rose i håret.....

Han tar hjemad med en taxa
Fjerner sminke og tøj
Han er stadig lidt halvfuld
Men går i seng uden støj
For ingen må vide
Hvem han virkelig er
På hans job skal man stadig
kunne kalde ham Per.
En rose i håret.....

TIL EN MANDSCHAUVENIST.

Jeg er bare et menneske
Hverken mand eller kvinde
Ihertfald ikke i din forstand
Ikke det, du venter at finde
Du si'r jer er latterlig
Fordi min rolle bli'r brudt.
Solen skinner, og jeg skråler glad
Jeg er klovn i dine heltekvad
Jeg er bøsse, og det er jeg glad for.

Du si'r, du ved hvad bøsser er
Det får dig til at grine:
En flok skrigende sindssyge
Imbecile og feminine
Du si'r man bør helbrede
Med piller og elektrochok.
Solen skinner, og.....

Mange kvinder rejser sig
Til kamp mod din underkuen
De vil ha' ret som mennesker
Du si'r, det "strider imod naturen"
Vi har set dit sande jeg
Vi kæmper for samme sag.
Solen skinner, og jeg skråler glad
Vi er klovn i dine heltekvad
Jeg er bøsse, og det er jeg glad for.

December

New York:

Menneskerettighedernes dag d. 12 dec.
Et specielt kvinderråd i FN's generalforsamling.

Sydney, Australien:

Seminar om kvinder og medierne. Udover seminarets debatteres også folke-miner, håndarbejde, børnelege, politik som kommunikationsmiddel, teater og plastikhåndværk.

I forbindelse med seminariet holdes en kvindekunst udstilling.

Inf. hos: Susan Kedgley (se ovenfor).

"VI MÅ STÅ sammen, være stærke i kampen for et liv, hvor alt er lige delt og alle lever helt!", Kvinder i Danmark.

en LP fra Demos.

Suzanne Brøgger

interview

af Pernille Stenholm og Ole nørlyng

Efter opfordring fra læserne bringer vi her et interview med Suzanne Brøgger. Suzanne Brøgger har bl.a. skrevet "Fri os fra kærligheden", Rhodes, 1973.

Suzanne Brøgger giver ikke interview til dags- og ugepressen, derfor er vi glade for, at hun indvilligede i at give SEKSUALPOLITIK et interview.

Vores første spørgsmål var:

Hvorfor giver du ikke interviews, du er da ellers ikke bange for at formulere dig?

Jeg føler at jeg hele tiden skal være i forsvarspøposition overfor den borgerlige presse. Min form er ikke forsvarrets, men angrebets form.

Interviews med den borgerlige presse bliver altid på den borgerlige presses præmisser, idet det er dem der udvælger spørgsmålene. Disse spørgsmål er som regel udformet sådan, at jeg skal forsvare, forklare og retfærdiggøre mig selv og mine synspunkter. Den borgerlige presse manipulerer bevidst med ofret, fordi den ønsker at cementere skellet mellem det effektive professionelle arbejdsdyr og det erotiske menneske. Desuden har den interesse i at gøre privatlivet mere privat og bekræfte os i vores fordomme.

Vi vil gerne høre noget om de personlige erfaringer, der har fået dig til at interessere dig for kønsroller og seksualitet?

Jeg kan da ikke forestille mig, at man kan blive født uden at interessere sig for det.

I første omgang tror jeg ikke, at jeg interesserede mig for kønsroller som sådan, men jeg var klar over at det jeg ville med mit liv ikke bare var at blive gift og få børn.

Jeg tror nok at det har ligget implicit i luften i alle de gode råd en ung pige har fået på vejen ud i livet, at man skulle følge normerne som eksisterer, og man skal være forsigtig, så resikerer man ikke noget. Det var først da jeg fandt frem til at ville man ha' det dejligt, så var alt risikofyldt, og så var det også en risiko at bryde med alle de forventninger. — Det er jo det der er så subtilt ved kvindens kønsrolle, det er jo ikke bare det at man ikke vil være husmor og det er heller ikke nogle bestemte krav man får. Der er ingen der direkte siger til én, du skal gøre sådan og sådan, men det er mere noget med nogle implicitte forventninger, og man

føler en kolosal skyldfølelse, hvis man ikke indfrier disse forventninger.

Jeg har ikke noget fast slogan for mit liv, men det er frustrerende, hvis ægteskabet og familielivet betragtes som den eneste mening med livet.

For mig har det centrale været hele tiden at udvide mine egne grænser, med risikoen for at det ikke lykkes, at jeg evt. bliver til grin eller går ned med flaget.

Hvornår begyndte du helt konkret at interessere dig for kønsroller?

Det gjorde jeg da jeg var 15 år, idet en mand gav mig Simone de Beauvoier (Det andet køn, red.) at læse. Han propagerede meget for den frie kvinde og det blev ligesom slået fast med syvtommersøm at det burde jeg stræbe efter, men så opdagede jeg, at det kunne han slet ikke holde ud, men da var jeg gået over stregen og kunne ikke vende tilbage til det færdiglavede mønster. Jeg følte at der ingen vej var tilbage. Jeg tror at man sætter trykningen over styr når man én gang har smagt friheden. Der er mange af de kvindelige bestemte kønsroller jeg lever op til, jeg prøver bare at kanalisere dem ud så de ikke undertrykker mig. Jeg elsker f.eks. at lave mad og være værtinde, men hvis det var min skæbne per definition, p.g.a. min anatomi, at være den tjennende i en kernefamilie, ville jeg bestemt ikke bryde mig om det. Det ville være undertrykkende. Noget andet jeg lever op til er det kvindelige privilegium, at sminke mig og klæde mig festligt på — et privilegium som mændene ikke har og som jeg godt kunne undede.

Har man ikke også fra visse dele af kvindebevægelsen netop angrebet dig for på den ene side at råbe op om kvindefrigørelse og på den anden side at spille på de traditionelle kvindeprivilegier?

Jo, og jeg føler ikke at det har formindsket min frihed, tværtimod, jeg synes det er en udvidelse af tilværelsen i stedet for en begrænsning af den.

De kvinder som har angrebet mig for det, de forlanger et oprør på mændenes præmisser, idet de ser nøjagtig ligeså uniformerede ud som mændene.

Arbejder du aktivt inden for kvindebevægelsen — tilhører du nogen fraktion eller front?

Nej, jeg tilhører ikke nogen!

Du vil gerne realisere dig selv og udvide dine egne grænser, siger du, hvad er drivkraften? Betragter du dig som kunstner, antropolog, socialpsykolog, politiker, filosof etc.?

Jeg vil ikke sige at jeg er nogen af delene isoleret, men jeg ved at alle mennesker har nogle talenter, evner og muligheder og at vi alle, inklusiv mig selv, lever under evne p.g.a. angst for at prøve nogle nye muligheder i os selv.

Jeg er jo blevet beskyldt for at være ekshibitionist og det synes jeg er en mandsfordom af helt monumental art. Så snart en kvinde forsøger at realisere sig selv, at udtrykke sig helt ærligt kaldes det ekshibitionisme. Derimod når en mand gør det samme kaldes han effektiv og dynamisk!

Jeg føler, som sagt, ikke at jeg er kunstner, antropolog etc., og jeg vil ikke sættes i bås som nogen af delene, derimod arbejder jeg for at nedbryde disse afgrænsninger. Jeg mener at det er mandsverdenen der opbygger dette system af båse. Kan man såmænd kvinde komme igennem med en holdning der nedbryder disse båse står man meget stærkt, og jeg ser i kvinder og kvindebevægelsen en mulighed for at gøre mennesket »helt« igen, dvs. at kunne arbejde på mange fronter.

Hvordan vil du betragte din egen samlivsform, du er jo lige som vi imod kernefamilien?

Ja, jeg har altså en mand som jeg ikke lever sammen med — jeg ved ikke hvad jeg skal kalde denne samlivsform, men jeg prøver sammen med ham at undgå at lave en kernefamilie.

Det der er vigtigt er at hver har deres eget territorium, derfor bor vi ikke

sammen.

Dette med at have sit eget territorium er også noget mentalt og især afgørende for kvinden, fordi når hun bor sammen med en mand får hun meget nemt skyldsfornemmelser. Man skal som kvinde hele tiden være åben for manden, man kan ikke helt fordybe sig i noget arbejde eller gå helt ind i sig selv, man skal hele tiden være til disposition for manden. Det er ikke noget han direkte forlanger, men traditionen gør at det ligesom ligger i luften.

Jeg tror at vi lever i en periode, hvor de fleste kvinder forsøger at opbygge deres identitet og finde ud af hvem de selv er, derfor mener jeg at det er et stort handicap at gå ind i nogle funktioner, hvor man faktisk ikke har mulighed for at opbygge denne identitet.

Jeg vil meget nødtigt kalde samlivet med en mand for en magtkamp, men der er stor risiko for at kvinden går i stumper og stykker af det. Derfor mener jeg at dette her med at kvinden har sit eget territorium kan være en meget stor hjælp til at hun kan opbygge sig selv — ikke for at samle krudt til at gå imod manden, men for at hun kan være stærk nok til at udvikle noget sammen med manden.

Jeg føler ikke rigtigt at ideer osv. kan opstå, hvis man hele tiden går og ser på hinanden, så bliver man ligesom afspejling af hinanden.

Et citat fra bogen »Kvinnor i alla länder« lyder: "Selvom alle kvinder er undertrykte, er det alligevel klassetilhørsforholdet, der bestemmer graden og arten af undertrykkelsen". Vi vil gerne spørge dig om du mener at gra-

Vi vil gerne spørge dig om du mener at graden og arten af undertrykkelsen er afhængig af klassetilhørsforholdet?

Jeg vid godt at der findes mange teorier hvorefter svaret er helt klart, men afgørende er hvordan individerne selv føler deres undertrykkelse, og så er svaret ikke så ligetil.

Der er selvfølgelig stor sandsynlighed for at den akademiske kvinde har en bredere horisont og er mere bevidstgjort end kvinden på Nørrebro, der slæber sig selv til døde, og at hun derfor føler sin frustration mere intenst. Kvinder der arbejder og arbejder har jo ikke overskud til at distancere sig fra sin situation. — Men jeg ved ikke hvor frugtbart det er at sammenligne forskellige former for undertrykkelse, der i virkeligheden jo blot er aspekter af det samme problem. Jeg ved godt at I gerne vil have et klart svar på jeres spørgsmål, og jeg kender godt svaret; men jeg vil altså ikke give det. Jeg vil ikke køre på de stramme paroler — kvin-

dekamp er klassekamp. En af grundene er, at jeg synes det er fremmedgørende, og at man derved udelader en stor del af befolkningen fra at identificere sig med problemerne, når man teoretiserer dem på den måde. Hvis man hele tiden debaterer i disse slogan-former afskærer man de mennesker som ikke anvender den terminologi fra at blive deres egne problemer bevidst.

Det jeg har mærket med min bog, den store glæde, var at den gik ud til en lang række miljøer udover den lille kerne af folk som er beskæftiget med disse problemer, og det er nok bl.a. fordi jeg har søgt at komme med konkrete eksempler, istedet for udelukkende at teoretisere. Hvorfor skal vi indsnævre kampen ved at sige, at det kan være det ene eller det andet. Det, at jeg forsøger at sætte lup på kernefamilien og alle de kønskoder, der gør, at kvinden mister sin identitet, det afholder jo ikke andre mennesker fra at gå ind i mere konkret politisk arbejde. Man har brug for begge dele, og ingen af os kan bebrejde hinanden at vi gør det forkert, for der er så mange problemer og så mange synsvinkler hvorfra disse kan gribes an. Hvis man ignorerer problemerne på arbejdspladserne, miljøspørgsmål, lønspørgsmål, de psykologiske etc. så bliver analysen fejlagtig hvorefter man kommer på vildspor — og så kommer man ingen vegne.

Hvad er din forklaring på at seksualpolitikken generelt ikke er taget med i det almindelige politiske liv — ej heller på venstrefløjén?

Jeg tror det er fordi vi alle sammen føler os utrygge og derfor hellere vil snakke om de problemer vi har en teoretisk løsning på. Så snart det drejer sig om f.eks. lønspørgsmål eller at arbejderne skal overtage produktionsmidlerne så har vi nogle teoretikere fra 1800 tallet, der har skabt en nu hundred-årig tradition for hvordan vi teoretisk skal løse disse problemer.

Står vi derimod overfor problemer hvor vi ingen teoretiske løsninger har, er vi for utrygge til at kaste os ud i nogle formuleringer. Men det er forræderisk mod folk, når man opretholder en illusion om at det hele blot drejer sig om at overtage produktionsmidlerne etc. Der kommer ingen kulturrevolution af sig selv.

Alle disse problemer i »Overbygningen« som man siger i den marxistiske terminologi, er meget mere sprængfarlige fordi de kræver mere af os. Der findes jo ikke noget færdiglavet svar, vi skal selv prøve os frem, — vi skal ud at skide, og måske tabe os selv på vejen!

Du har sagt at du stemmer DKP!

Ja, men jeg har også sagt at jeg ikke forstår hvad politikerne siger! — Det må være svar nok!

Hvis der fandtes et parti der særlig varetog de kvindelige interesser, tror jeg ikke at jeg ville stemme på det. Vigtigst er, siger jeg, at tage den kæmpe udfordring op som ligger i den situation vi har i Vesten, hvor mænd og kvinder har levet sammen i århundreder. Vi er jo kommet dertil at mænd og kvinder godt kan være sammen på arbejdspladsen og i huset — selom der skændes og kæmpes som på en slagmark. Jeg spekulerer ledt på om det ikke er et tilbageskridt at kvinderne isolerer sig om det er en praktisk etape, som er nødvendig!

Hvordan ser du på kernefamilien i en samfundssammenhæng?

Som den mest konserverede faktor i samfundet, fordi det er den lille celle hvor man rent intimt bliver indoktrineret på den mest effektive måde helt fra man er spæd. Den indoktrinering der foregår i familien er meget, meget stærkere end hvad man nogen sinde kommer til at opleve senere hen. Det er hele den historiske bagage, alle myterne, alle forventningerne, der ved hjælp af denne indoktrinering bliver opretholdt. Det er også familiens funktion. Hvis man er modstander af samfundet med den struktur det har i dag, så må man allerførst angribe kernefamilien, fordi det er i den vugge, eller celle at det hele starter.

Hvad skal man sætte i stedet?

Det ved jeg ikke, jeg tror ikke at man finder nogen endelig livsform lige nu, og den behøver ihvertfald ikke at have nogen etikette. Det at man først og fremmest er klar over at kernefamilie det skal man ihvertfald ikke lave, det er allerede en begyndelse. Efter den erkendelse har man lettere ved at blive sig sine reelle behov bevidst, og så kan man jo begynde at spekulere på hvordan man bedst tilfredsstiller dem. I fremtiden tror jeg at vi vil have mange forskellige parallelle kulturer — livsformer — familieformer.

(Fortsættes)

Man skal nok først se nogle eksempler. Jeg tror meget på eksemplet's magt, — mere end på teori — også i mit eget liv. Jeg er blevet meget inspireret af kvinder, som har realiseret sig selv.

Hvordan tror du vi kan imødegå den afhængighed og undertrykkelse (økonomisk, socialt, seksuelt etc.), som samlivet mellem kønnene indtil nu har resulteret i?

Ved at ha' hvert sit territorium, fordi det er de daglige funktioner i den traditionelle samlivsform, som hindre os i nogen sinde at blive os selv. Ligegyldigt hvilken holdning de to individer har, så opstår afhængighed og undertrykkelse. Det er jo ikke de to individer, der definerer ægteskabet eller kernefamilien, det er den historiske tradition, ligesom det ikke er de indsatte personligheder, der skaber atmosfæren i et fængsel.

Kan det at hvert menneske har sit eget territorium ikke betyde øget isolation?

Ved i hva': Siger erfaringen jer ikke, at de fleste gifter sig på et tidspunkt hvor de er mindst alene; Netop i de unge år hvor de har forbindelse med skole- og arbejdskammerater osv. Men, gud hjælpe mig, så snart de bliver gift, så mister de kommunikationen ud ad til. I ser det overalt. Steen Hegler har lavet en undersøgelse som viste at gennemsnitsdanskere i 40 års alderen har 1,8 ven. Det er netop når man er alene, at man har skide go' kommunikation ud ad til, når man vil at mærke selv har valgt det. Jeg taler ikke om folk, der er blevet skubbet ude og forladt.

Vi er alle sammen indoktrineret til at vi skal leve sammen med et menneske af det modsatte køn. Det forventes af os — og lige fra vi er helt små forventer vi det selv, og det bliver vi meget alene af!

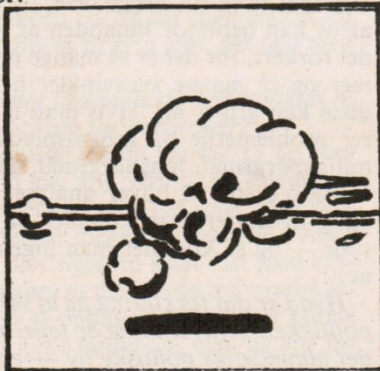
I din bårtale i Danske kvinders Nationalråd 1974, siger du, at det er kvindernes frygt der undertrykker os, og at vores frigørelse i virkeligheden drejer sig om at ville eller ikke at ville — vil du forklare det nærmere?

Grunden til at man meget ofte ikke i praksis får taget de skridt som man i teorien føler man burde, er at man er ambivalent indvendig. Man vil ét i teorien og så vil man noget andet et andet sted i sin krop og man kan ikke forsone de ting. Det synes jeg at specielt kvindesagen er et symptom på, fordi man kan jo ikke både sige, at man vil være en fri kvinde og så samtidig gå ind i kernefamilien, leve i et patriarkalsk mønster og få børn på de betingelser. Man kan ikke gøre begge dele, og vi er mest tilbøjelige til at gøre det alle gør, fordi det er det sikreste, det er

traditionen. Men man kan ikke både behage »The Establishment« og samtidig være populær hos de få mennesker, som forsøger at være frie og som man forsøger at solidariserer sig med i teorien. Vi må vælge. Jeg ved vi kan ikke begge dele og jeg ser den største undertrykkelse i ikke at kunne vælge — at være ambivalent.

Er denne ambivalens opstået fordi kvindebevægelsen har overtaget mandens teoretiske måde at ordne tingene på?

Ja, en stor del af kvindebevægelsens udformning er lavet på mændenes præmisser, og al den teoretiske debat, som bliver formuleret i nogle sikre termer, det er ho mandesprog. Det er dem der sætter alt op i båse. Alligevel er der kommet et nyt moment med ind i kvindedebatten, som ikke er mandesnak — Intinsfæren; det at træde frem og fortælle om sine personlige erfaringer. Det er noget virkelig revolutionerende. Det er ikke sket før.

Mandesprogets klichéverden er fremmedgørende, forringer kommunikationen og forhindrer oplevelsen. Kliché-sproget siger ikke noget som helst og det er en nødløsning at sætte etiketter på alt!

Hvad er din holdning til FN's Kvindeår?

Ja, det er ligesom det med Mor's dag. Jeg synes det er en fornærmelse, en erstatning — en sutteklud. Jeg er altid på vagt når en stor international organisation tager en eller anden »Kamp« til sig og sætter den på programmet. Før i tiden havde vi Mor's dag hvor hun én gang om året kunne få lov til at ligge og dase til kl.8 ud på formiddagen og få kaffe og blomster på sengen. Nu har vi haft 3000 års patriarkat og mandssamfund; Nu skal vi have et kvindeår! Jeg tror ikke at det bare er harmløst, men det er virkelig undertrykkende, fordi der vil nemlig ske det, at folk vil blive dødtrette af alt hvad der handler om kvinder og kvindeproblemer.

Aviserne er mættede med det, og folk er allerede nu lige ved at brække sig. I løbet af nogle måneder vil det

blive meget sværere at fremkomme med noget relevant kvindestof, fordi medierne vil sige, at det har vi haft så meget om. Jeg ved ikke om det er et bevidst forsøg, men virkningerne af FN's kvindeår vil være at folk vil brække sig over alt om kvindeproblematikken.

Nu skal i få so meget kvindefrigørelse — guttet — så i er lige ved at brække jer — og så kan vi bagefter snakke om noget seriøst. Den virkning vil det få!

Men jeg kan ikke svare for hvordan virkningerne vil blive i udviklingslandene — dér er problematikken helt anderledes.

Forøvrigt er problematikken med FN's kvindeår i familie med noget vi tidligere har talt om vedrørende slogans og floskler etc.

En af de metoder hvormed man kan forflygtige og undertrykke de reelle problemer på, er ved at lave sådan nogle klichéer a la kvindeåret — rotterne til magten etc. Det er noget af det mest fremmedgørende. Jeg giver heller ikke en brik for = National Brotherhood« ugerne i U.S.A., hvor jøder og araber — sorte og hvide etc. skal elske hinanden i en hel uge. Det er en effektiv måde at forvrænge de egentlige problemer på!

Hvad tror du de nuværende lavkonjunkturer på arbejdsmarkedet kommer til at betyde for kvindefrigørelsen? Rammer krisen, arbejdsløsheden, de sociale nedskæringer, den undervisningspolitiske stramning ikke kvinderne mest — og standser den fremadskridende frigørelse? Er det ikke netop nu tid for kvinderne til at råbe op?

Jo, kvinderne vil være de første der bliver ramt; men ligegyldigt hvilket år det var, at al den slags nedskæringer, begrænsninger og undertrykkelser trådte i kraft, så måtte man gøre oprør. Jeg kan ikke se at man specielt skal gøre det fordi det er kvindeår — det kommer uanset kvindeåret.

Der er da ikke blevet råbt særlig op fra kvindeside endnu, selv om mange kvinder f.eks. allerede er blevet arbejdsløse?

Nej, men det er da også bare et andet tegn på, at det er pseudo-pop med det kvindeår.

Hvilken strategi skal man så lægge nu for at redde kvindefrigørelsen?

At man må være snu og listig, og det har jeg, når det gælder strategi, ikke noget imod at være.

Hvad vil du selv gøre?

Jeg vil forsøge, at lade være med at udtrykke mig i klichéer, hvis jeg vil sende en artikel ud om disse problemer vil jeg — som et led i strategien forsøge at lade være med at

Hvad er fascisme? 1.del

Dette er første af måske to eller tre indlæg om fascisme. Vi håber naturligvis at vore læsere selv for lyst til at komme med egne indlæg eller kommentarer. Hagekorsets symbolik er en meget lille del af fascismens kulturelle aspekt, men kan måske alligevel bidrage til vore viden om emnet. Det bliver først i næste nummer af bladet at vi vil indrage de politisk-økonomiske relationer.

Hagekorsets seksuelle betydning

Ordet »svastika« er et gammelt sanskrit ord »su asti«, som betyder »alt er vel«. Desuden mærkes unge buddhister på panden med dette kors, og både hinduismens brahmaner og buddhister bruger det i deres daglige liv, som et tegn der bringer lykke og betyder vel-signelse eller et tegn på noget godt. Svastika eller hagekorset blev brugt som et religiøst symbol af buddhisterne, formodentlig allerede meget tidligt og kan betragtes som deres hovedsymbol¹.

Men dette er kun ét ud af de utallige tilfælde, hvor hagekorset fandtes og findes

Hagekorset er sandsynligvis klasse-samfundets mest universelle symbol. Det findes overalt og er i tid og rum betydelig mere udbredt end det kristne kors. Det findes i alle samfund lige fra bronzealderen til i dag; hos aztekerne, inkaer, mongolere, afrikanere, indere, det slaviske folk og hos tyskerne under Hitler. Et så udbredt symbol kan ikke være nogen ligegyldig tilfældighed, men må være udtryk for noget meget fundamentalt!

I sin bog »Det såkaldte Hagekors Anvendelse og Betydning i Oldtiden«, siger Ludwig Müller bl.a., at vi kan lære meget om den ældste ariske religion ved at læse Vedaerne fra Indien. Denne religion, siger han, var en blanding af naturalisme og primitiv pantheisme. Den gud, som repræsenterede solen, kaldes i Vedaerne savitar og suruya (sura) og bliver identificerede med den højeste gud. Navnene, som stammer fra ord, der betegner »at lyse« og »at frembringe«, ligger til grund for benævnelsen på solen i de fleste indogermanske sprog.

Buddhisterne og hinduernes mest

hellig symbol og deres mest hellig gud må, set ud fra et religiøst synspunkt, være identiske. Dermed er hagekors et symbol på solen. Men hvis hagekors et symbol på solen, hvad er solen så symbol på? Selvfølgelig er solen ikke kun et symbol, men i højeste grad en konkret genstand med alle mulige praktiske funktioner! Men for det historiske menneske er der vel næppe nogen der vil benægte at solen også havde en symbolsk, psykologisk betydning. Derfor er det nødvendigt at vi besvarer spørgsmålet: *Hvad symboliserer solen?*

Jacques Soustelle siger i sin bog »Daily Life of the Aztecs«, side 109-10, at aztekerne troede på to urguder, »Dualitetens Herre« og »Dualitetens Dame«. De levede på verdens top, i den trettende himmel, dér hvor luften er kold, delikat og isende. Deres uendelige frugtbarhed producerede alle guderne, og fra dem hele menneskeheden blev født. Disse to guder er »... vores moder og vores fader, jorden og solen«. Solen er altså symbol på verdensfaderen, frugtbarhed, manden, sæden og dermed fallos. Dvs. at solen og hagekors et udelukkende mandesymboler! Dette er kun ét konkret eksempel, for der findes sådanne overalt, hvor menneskene har dyrket solen.

Hagekors et og Kristi kors.

Hagekors et er et frugtbarheds symbol. Hvis det skulle være muligt at bevise at Kristendommen oprindeligt var en frugtbarhedskult, så må man også gå ud fra at kultens symbol, kristi kors, egentlig er et frugtbarhedssymbol.

I bogen »The sacred Mushroom end the Cross«, Lon. 1970, s. 371, siger filologen John M. Allegro, at såvel jøde- som kristendommen udsprang af

en ældgammel frugtbarhedskult. Navnet »Jesus« (hebræisk Joshus) føres tilbage til sumerisk IA-U-SCHU-A, der betyder »frelsende, lægende sperma«. »Kohen« er det mest benyttede hebræiske ord for præst og det kommer af sumerisk AU-EN-NA »spermas vogter«. »Jonas« betyder »uterus«, »David« er »erigeret fallos«, og »Josef« er »Jehovas fallos«. Allegro mener, altså, at Kristendommen oprindeligt var en frugtbarhedskult, og at den eksisterede både før og efter Kristi fødsel. Hvis dette er rigtigt, må vi konkludere at kultens symbol også er et frugtbarhedssymbol!

D. H. Lawrence og Broby Johansen

Vi kan også tilføje navnet D. H. Lawrence (en af det 20. århundredes store forfatter), som var helt overbevist om, at det kristne kors var og stadig er et fallossymbol. Vores egen Broby Johansen ligestiller det kristne kors med hagekors et i sin bog »Kun kunst«, side 112-13. Han siger bl.a., at det kristne kors i virkeligheden er et hagekors. Dette stemmer overens med den ovenfor nævnte, Ludwig Müller's opfattelse. Müller går dog langt videre og mener, at denne forveksling mellem de to kors er et universelt fænomen. Her i Danmark kan vi finde et hagekors i vores egen Vamdrup kirke ved Kolding. De findes også i Norge og Sverige.

Konklusion:

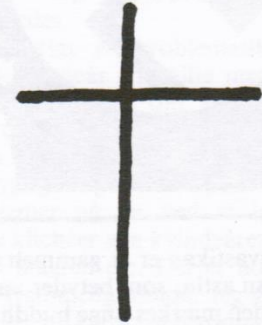
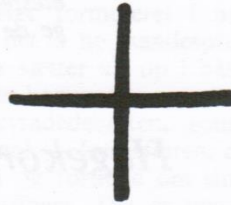
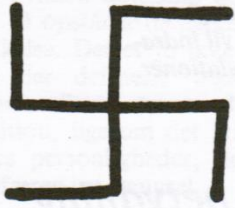
Jeg mener at vi roligt kan sige, at både hagekors et og kristi kors er fallossymboler. Hinduernes »aum« er også et fallossymbol, som efter min mening må være en senere afart af det gamle hagekors, ligesom kristi kors må være det. Alt dette betyder at menneskeheds massepsykologi er patriarkalsk

pik-betinget og at der massepsykologisk set ikke er nogen væsentlig forskel mellem religion og fascisme! De er begge hierakisk-patriarkalsk pik-fikserede, den heterofile mand øverst — kvinden nederst og bøssen yden for samfundet! Religion og fascisme er kvinde-, bøsse- og sexfjensk!

Peter Schmidt

Wilhelm Reich tager tildels fejl i sin analyse af hagekorset, hvor resultatet tilsyneladende bliver et samlejesymbol mellem ligestillede partnere. Dette er imidlertid umuligt, idet solen som hagekorset symboliserer udelukkende er et mandlig-fallossymbol. Hvis dette alligevel skulle vise sig at være et samlejesymbol kan det kun være et sådan på mandens premisser alene!altså
MANDSCHAUVINISTISK!

OBS! For dem der ønsker at betragte det historiske hagekors dialektisk er der utallige såkaldte »Venus« kvindefigurer fra omkring 30-50.000 år siden. De hører til det klasseløse samfund, hvor kvinden og menden var mere lige- ligt integreret end i de senere klasse- samfund, dvs. hagekors og kristi kors samfundene. »Venus« figurerne finder man stadig — lige fra Frankrig til Kina.

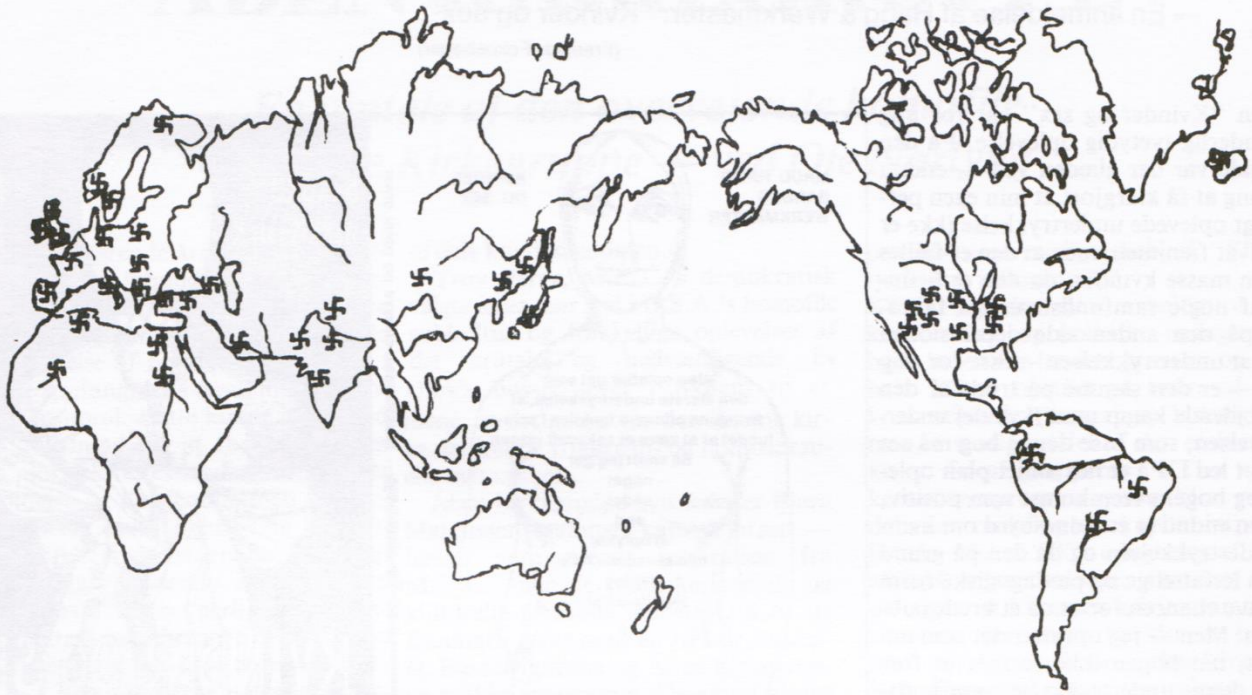
I SIN ANALYSE af hagekorset, som har eksiste- ret i flere versioner i historiens løb, påviser Wil- helm Reich i »Fascismens massepsykologi«, at hagekorset oprindeligt var et seksualsymbol, der også symboliserede arbejdet.

Ovenstående to hagekorsfigurer er fra synagogen i Edd-Dikke i Østjordan. Hver for sig viser de sig at gengive to mennesker, der er slynget ind i hin- anden. Det venstre hagekors forestiller en køns- akt i liggende stilling, det andet i stående. Reich siger herom: »Det kan også entages, at dette sym- bol, der forestiller to skikkelser, som er slynget ind i hinanden, udøver en stærkt tillokkende virk- ning på dybe lag i organismen, en pirring der må virke desto kraftigere, jo mere utilfredsstillt og seksuelt længselsfuld den pågældende er. Bli- ver symbolet oven i købet præsenteret som sindbille- de på hæderlighed og troskab, så tager det også hensyn til det moralistiske jeg's afværgebestræ- belser og kan så meget lettere accepteres«. Hitler siger da også i »Mein Kampf«: »I hagekorset ser vi den historiske mission i kampen for det ariske menneskes sejr og samtidig dermed det skabende arbejdes sejr«.

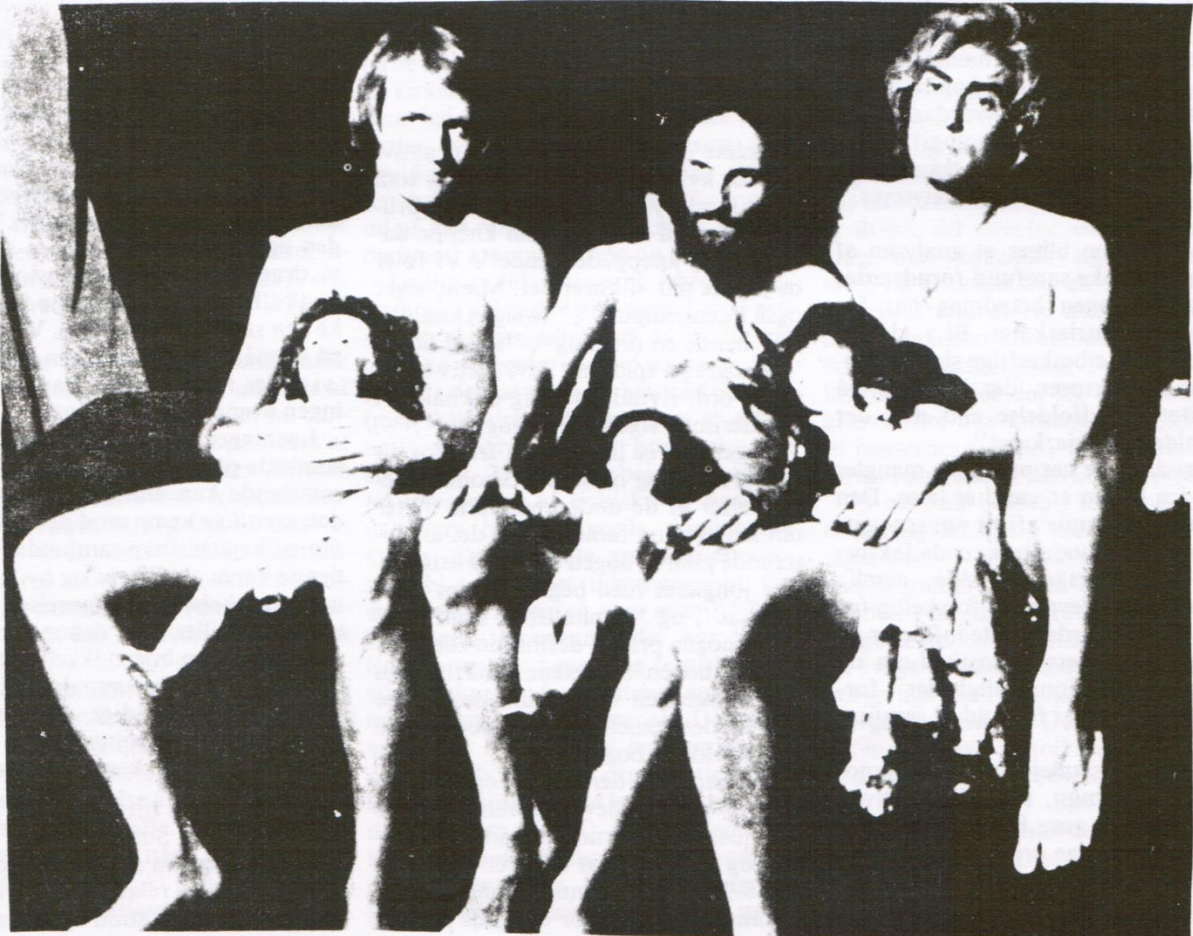
Hagekorset bliver i nazismen frihedstrangens irrationelle udtryk, bundet til racisme og autori- tær førerdyrkelse — en fordrejelse af et reelt fri- hedsønske, der hermed bindes til mysticisme og irrationalitet.

fra Karlsen's anmeldelse i Information.

HAGEKORSET ER KLASSESAMFUNDETS MEST UNIVERSELLE
SYMBOL

PRIVATISERING ELLER POLITISERING ?

— En anmeldelse af Hagg & Werkmaster: "Kvinder og sex".

(Fremads Fokusbøger)

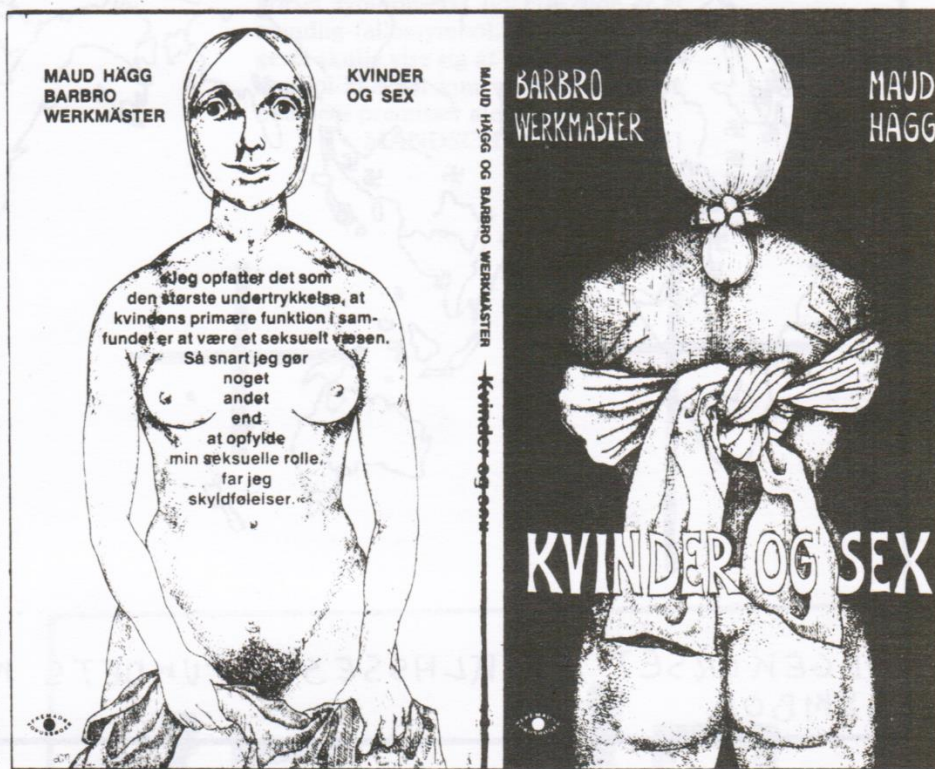
Bogen "Kvinder og sex" var for mig en underlig tvetydig oplevelse. På den ene side var der glæden ved — endnu en gang at få klargjort at min egen personligt oplevede undertrykkelse ikke er et privat fænomen, men at den er fælles for en masse kvinder, da den er betinget af nogle samfundsmæssige faktorer, på den anden side depressionen over at undertrykkelsen — osse for mig selv — er den samme på trods af den vedholdende kamp mod (kvinde) undertrykkelsen, som osse denne bog må ses som et led i. På et lidt andet plan oplever jeg bogens fremkomst som positiv, da den endnu er et vidnesbyrd om kvindeundertrykkelsen og da den på grund af sin letfattede og pædagogiske form vil have chancen for at nå et bredt publikum. Men — jeg opfatter det som negativt, når bogen ikke formår at forklare denne undertrykkelses samfundsmæssige karakter — og når de mangelfulde analyser leder til opstillingen af en vag og vaklende strategi.

Bogens hypotese lyder i sammentrængt form sådan: "Vi lever i et samfund som har en kapitalistisk struktur, men også en patriarkalsk. Vi lever i et mandsamfund. Seksualiteten og især kvinders seksualitet er afhængig af dette. Vi ved hvordan det kapitalistiske samfund fungerer, men hvordan fungerer den patriarkalske ideologi? Inden man kan sige noget om seksualiteten må patriarkatet derfor analyseres." (p. 12 - 13)

Konsekvensen bliver at analysen af det kapitalistiske samfund forudsættes bekendt og ingen betydning har for analysen af patriarkatet. Bl.a. derfor kan bogen ikke beskæftige sig med andre sociale faktorer, der influerer på seksualitetens udfoldelse end det, der vagt kaldes "patriarkatet".

På trods af de her påpegede mangler mener jeg bogen er værd at læse. Den har især nogle gode afsnit om sprogets betydning som undertrykkende faktor, et hidtil uudforsket område, nemlig hvordan udtryksevnen er forskellig for de to køn og hvordan dette influerer på mænds og kvinders bevidsthed om sig selv og deres aktionsmuligheder i forhold til sig selv og i forhold til samfundet.

A: Coitus er samleje. Vi har ikke noget latinsk verbum, som skjuler hvad vi har med at gøre. Bolle, knalde og kneppe er folkelige ord, som bruges af mændene. Kvinder har svært ved at sige kneppe, de siger "gå i seng med" el-

Bogens omslag er tegnet af Anne Marie Steen Petersen

ler "elske". At kneppe er et så negativt ord for kvinder, har samme årsag som vores modvilje mod kusse. Kneppe bruges af mænd i udtryk som kneppe damer, "jeg kneppede hende". Vi føler os jagede når vi hører det. Mænd siger også "gennempule", "få sig et knald", "gi" hende en omgang", "få sig lidt", "få noget på spidsen" osv. Aktiv erobrende ord. Kvinder for sig et knald, vi kan derimod sige at "han tog mig".

Bogens force ligger altså fremfor alt i de præcise og næsten morsomme beskrivelser af de undertrykkende myter om kvinden og familien. På det analyserende plan er bogen derimod usikker. Der jongleres med begreber som "patriarkat", og "kapitalistisk samfund" uden nogen præcis definition eller analyse af nogen af delene. Derfor kan sammenhængen og forbindelseslinjerne mellem det seksuelle og det økonomiske ikke trækkes i bogen.

Den strategi, der lægges op til i bogen, er dels et bevidstgørelsesarbejde (jvf. basisgrupperne i kvindebevægelsen) og dels et privat frigørelsesarbejde s.p. 8-9: "For at kunne forandre vores situation må vi derfor begynde med at

gøre den synlig. Vi skal tale om vores liv, berette om det vi har oplevet og det vi har følt. At give sine oplevelser ord kaldes for "oplevelsens politik". Ud af den øgede bevidsthed om os selv, skal vi drage politiske konklusioner." og p. 48 "Et afslappet samleje foregår ikke i én stilling, men i flere. Vi begynder på én måde og slutter på en anden. Når vi ruller rundt, med hinanden, er der ingen over og ingen under".

Løsninger på den heterosexuelle tosomheds plan eller i rent bevidstgørelsesarbejde kan aldrig blive andet end den egentlige kamp mod det patriarkalske og kapitalistiske samfund. Hvordan denne kamp skal føres og hvilken rolle undertrykkelsen af frigørelsen af seksualiteten spiller ind i denne kamp er et spørgsmål som bogen ikke besvarer — selv om dette ville være det politisk relevante og nødvendige — osse *sexual* politisk og *kvinde*politisk set.

Kirsten Elisabeth Eriksen.

B. NB. Et lille hjertesuk: det ku'have været rart hvis Susanne Giese der har oversat bogen fra svensk havde prøvet at sætte bogen i relation til den aktuelle danske kvindesituation og -debat.

ÅBEN KIRKEGRUPPE

En omtale af den overvejende homofile Kristne Kirkegruppe — ved Ole Nørlyng

En af de afgørende årsager til den vestlige verdens århundredlange undertrykkelse af menneskets biseksuelle muligheder er kirkens gamle officielle fordømmelse af homoseksualitet, og i videste omfang dens stramme puritanske kønsmoral. Dette kunne i høj grad give anledning til, at forkaste kirken som moralsk rettesnor for menneskets udfoldelse og Kristendommen som religion. Men »kirkelighed« og Kristendom er ikke synonyme, der gensidigt overflødiggør hinanden. Er kirkelighed en til enhver tid borgerlig farvet fortolkning og magtbetonet organisation af Kristendommen — så er selve kilderne — Bibelskrifterne, evangelierne, Det gamle Testamente etc. -en på utallige andre områder levende og stadig inspiration, som ikke uden videre kan rives ud af vores bevidsthed.

I de senere år har en stærk ny-religiositet gjort sig gældende. Der er ikke blot tale om et overflade fænomen å la krydderi i et materialistisk konsumsamfund; men en afgørende nyvurdering af al ikke emperisk viden, er det nye grundlag for den store religiøse aktivitet.

Østens religioner har vundet indpas selv i lille Danmark. -Men også de forskellige ny kristne bevægelser dukker op herhjemme: fra de ultra konservative og puritanske »UNGE KRISTNE« til det mere flippede omkring »GUDS BØRN«.

Inden for den bi- og homoseksuelle verden, der altid har været udstødt af det kristne fællesskab, har man nu dannet en »åben kirkegruppe« på tværs af de etablerede kirkers trosskel. Selvom forskellene er store må forudsætningerne for »åben kirkegruppe« være at finde i M.C.C. Metropolitan Community Church -et Amerikansk kirkesamfund, der hovedsagelig rummer homofile. M.C.C. har en overordentlig stor udbredelse (ca. 20.000 medlemmer fordelt over menigheder i U.S.A. — i Bruxelles, London, Australien og Nigeria). Den mere brede frigørelse af bi- og homoseksualiteten i U.S.A. har i høj grad oprindelse i dette »frikirke« samfund -der af alle de eksisterende aktionsgrupper er nået længst inden for det borgerlige U.S.A.'s grænser. M.C.C. og bøssefrigørelse kan i U.S.A.

til dels knyttes sammen.

Troy Perry, M.C.C.'s demokratisk valgte leder, har rod i U.S.A.'s homofile subkultur og forskellige oplevelser af det brutale og nedværdigende liv USA's bøsser lever i fikham til at mene, at det netop var den kristne kirke der kunne frigøre bi- og homoseksuelle mennesker.

Åben Kirkegruppe hvis leder er Bjørn Marcussen, gammel katolsk præst — henter som nævnt inspiration fra M.C.C., men de politiske, sociale og kulturelle forskelle mellem U.S.A. og Danmark giver også en række forskelle. Bøssefrigørelse og Åben Kirkegruppe er ikke synonyme. Den mest aktive og bevidste del af bøssernes og de lesbiske's frigørelses bestræbelser er udpræget venstreorienteret og henter deres ideologi fra bl.a. Marx, W. Reich og moderne samfundsfilosofi. Åben Kirkegruppe kommer let i denne sammenhæng til at fungere borgerligt, og faren for hele gruppen er, at aktiviteterne let kan ende i bøssernes borgerlige kirkerøgelse, etc. Heldigvis er gruppens leder — og mange af dens mest aktive medlemmer — sig denne fact bevidst, og for at imødegå den effektivt har man gjort overordentlig meget ud af den religiøse fortolkning, nyvurderinger, argumentation og ritualer.

Lad os se lidt nøjere på Åben Kirkegruppe. I februar 1974 opstod gruppen som et aktionsfællesskab af fortrinsvis lesbiske og bøsser med et to-siddet formål: 1) dels at pege på kristendommen (men ikke kirkeligheden) som en alternativ mulighed i den homoseksuelle subkultur. 2) dels at arbejde for en total integration af lesbiske og bøsser i de ellers heteroseksuelle dominerede kirker. Det centrale er gudstjenesten som bl.a. også er udgangspunkt for andre aktiviteter; så som et miljø omkring gudstjenesterne, der har brudt isolationen for bøsser og lesbiske som ellers ikke har frekventeret andre homoseksuelle samlingssteder. Derudover er der blevet skabt en interesse og debat i dels kirkelige organisationer — dels i dagspressen. Åben Kirkegruppe der ikke som M.C.C. er en isoleret frikirke — søger at stimulere de frigørelse kræfter inden for den etablerede kirke og det er i den forbindelse at grup-

pen har søgt medlemskab af "Kirketjenesten i Danmark"

KT har som formål at arbejde for kirkens sociale og politiske engagement både inden for landets grænser og globalt. KT er opstået på tværs af den konventionelle (borgerlige) kirkelighed, men er stadig en del af den etablerede kirke. En af grupperne i KT er »Kirkernes raceprogram«, som bl.a. rejste debatten omkring det kapital-imperialistiske selskab ØK's udbytning af Sydafrika's minearbejdere. Generelt kan det siges, at KT er en kristen sammenlutning, der søger bevidst at bryde med den etablerede borgerlige kirkelighed. Åben Kirkegruppe er således med til at bryde isen omkring den konventionelle kirkelighed og vil tvinge de etablerede til at give det bi- og homoseksuelle menneske de naturlige rettigheder, som man har forholdt dem, siden Kejser Konstantin (ca. 300 år efter Kr.) kastreret kristendom ved at gøre den til en statskirke — og et magtapparat.

Man kan udemærket diskutere ud fra marxistiske synspunkter om kristendom og religion i det hele taget har nogen plads i menneskets åndsliv, men når talen er om Åben Kirkegruppe, står vi ihvertfald overfor en sammenslutning, der vedkender sig kristendommen, og at denne har en synlig organisatorisk fremtræden, men som forkaster, at denne er ensbetydende med den borgerlige kirkelighed. For Åben Kirkegruppe drejer det sig altså ikke om at overføre den kirkelige borgerlighed til bøssernes rækker, men at skabe en seriøs fornyelse af den kristne praksis.

Et centralt begreb i kristendommen er kærligheden, og kærlighed er ikke tåget teori — men praksis som viser sig bl.a. i solidaritet med de svage i samfundet. For Åben Kirkegruppe er disse svage de politiske, økonomiske og socialt svage — alle de mennesker som det borgerlige samfund har tvunget ud i en marginaleksistens. Dette har medført en mere total fortolkning af kærlighedsbegrebet set i forhold til den gængse kirkelighed's kærlighedsbegreb. Kristendommen hævder at Gud er kærlighed. Kærligheden har mange parallelle fremtrædelsesformer, og seksualitet er en af måderne at kommuni-

kere kærlighed på. Bjørn Marcussen siger: "De etablerede kirker har næsten monomant stirret sig blinde på, at sex mellem kvinde-mand skulle være den eneste legitime kristne seksuelle kommunikation. Den kærlighed som manifesteres i den homoseksuelle verden er dog pr. definition også udtryk for det kristne kærlighedsbegreb og følgelig lige så legitimt kristen som heterosex. at hævde noget andet er følgelig falsk tænkning og kristendommens kilder (Bibels skrifter) giver intet grundlag for at undertrykke menneskets seksualitet — lige så lidt som Biblen kan tages til indtægt for det kapitalistiske økonomiske systems raceundertrykkelse m.m.*

Denne udvidelse af det kristne kærlighedsbegreb er glædelig, og Åben Kirkegruppe's bestræbelser for at udvide det må hilses velkommen. Mere problematisk, synes jeg, er gruppens projekt med bøssevielser. Her er det man føler, at den borgerlige kirkerøgtelse er ved at dale ned i en ellers progressivt tænkende sammenslutning. I M.C.C. der netop praktiserer disse bøssevielser, er det gået hen og blevet til en usmagelig og unødvendig kopi af det borgerlig heteroseksuelle bryllup omgivet af megen sensationslyst og statusræs. Efter en samtale med Bjørn Marcussen om dette omne står sagen dog nu lidt klarere. Bjørn Marcussen forklarer, at »velsignelsen« ikke er tænkt som en pendant til det heteroseksuelle vielsesritual, da dette i høj grad sætter det borgerlige hykleri i højsædet; — men kirken har altid foretaget velsignelser af mennesker og menneskets situationer. Derfor er det væsentligt at de situationer, som opstår, når to af samme køn har et samliv, ikke udelukkes fra et kristen fællesskab, hvis de pågældende ønsker et sådant. Velsignelsen — der påtænkes foretaget ved almindelige gudstjenester i den almindelige minighedsforsamling, rummer ikke løfter om trofasthed til døden, etc., men er blot en velsignelse af den eksisterende kærlighed, der føles total og altafgørende, når den fungerer. Velsignelsesritualet, som netop er færdig udformet, tager ikke blot sigte på homoseksuelle parforhold, men er anvendeligt, også overfor grupper af mennesker, så som trekanter og kollektiver, etc. Bjørn Marcussen siger om dette: "Hvor mennesker er sammen i kærlighed (og det kan de kun selv afgøre) — uanset om det giver seksuelle udslag eller ej, og som kristne ønsker en velsignelse af deres forhold til hinanden, kan vi ikke fortsat sætte de snævre grænser, som de etablerede kirker har gjort i de sidste årtusinder". Man kan spørge hvad vi skal med

»Vorherre« i vort sexliv? Hertil er kun at svare, at acceptere vi troen på at Gud er kærlighed — og logikken bag de måder hvorpå denne kærlighed manifesteres, da vil det være naturligt for mange at vælge en kristen velsignelse af deres forhold. Åben Kirkegruppe's vielsesritual adskiller sig således afgørende fra den heteroseksuelle vielse i den borgerlige kirke, og man søger heller ikke i andre forhold mod en kopiering af den konventionelle kirkes guddommeliggørelse af kernefamilie, etc. Åben Kirkegruppe, der normalt afholder gudstjeneste hver søndag, kl. 18 i Forbundet af 1948's lokaler, Nybrogade 28¹ Kbh. K. havde deres hidtil største manifestations søndag d. 22/12, idet der i Søborg Magle Kirke blev afholdt en jule-gudstjeneste. Til dette på mange punkter spændende og indholdsrigt arrangement havde der indfundet sig ca. 100 mennesker. Balancegangen mellem borgerlig bøsse-jule-tam-tam og virkelig progressiv fornyelse blev i høj grad en realitet, ikke mindst fordi det indøvede kirkespil blev afbrudt af et meget vred og uforskammet mand.

Han nedkaldte med høj profetisk stemme Guds evige straf over os perverse syndere, der nu havde besmittet et

Guds hus. Manden, der ikke undlod også at skyde under bæltetstedet af-fødte en voldsom reaktion af harme i den forsamlede menighed. Situationen kunne meget let være eksploderet i slagsmål og lign. — men efter ca. 5 minutters råben og skrigen lykkedes det at få manden til at forlade lokalet. Denne episode, der vel nok fik et skær af sensation, var absolut anskuelighedsundervisning af den intolerance, som den danske folkekirke ofte udsætter den homoseksuelle del af menesket for. Intet under at de aller fleste bevidste bøsser og lesbiske for længst har brudt med kristendommen i dens kirkelig regi.

Bjørn Marcussen's prædiken blev på baggrund af det foregående optrin sat i stærkt relief. Hans opfordring til efterlevelse af det dybtgående solidaritetskrav, som det ny testamente stiller, var i forhold til alle landets øvrige officielle juleprædikener progressiv og meningsfyldt. En begivenhed af kirkehistorisk omfang var også nadvarhandlingen, hvorunder folk fra mange forskellige kirkesamfund mødtes i en dansk folkekirke og i fællesskab deltog i altergangen. En yderligere eksperimenteren med gudstjenesteform og en endnu stærkere frigørelse fra det etablerede kirkelig image vil være naturlig som en videre udvikling af denne første stærke manifestation.

Den borgerlige folkekirke's accept af monopolkapitalismen, den private ejendomsret og udbytningen af de "svage" i samfundet, folkekirkens ensidige velsignelse af ægteskab og kernefamilie bliver nu krævet afgørende revideret af de mest progressive kræfter i bl.a. Åben Kirkegruppe. Imod den bløde repressive tolerance som velvillige præster i næstekærlighedens navn har kunnet svinge sig op til overfor det homoseksuelle menneske står nu Åben Kirkegruppes krav om accept, solidaritet og integration!

For yderligere oplysninger om Åben Kirkegruppe henviser jeg til det glimrende tryk: Åben Kirkegruppe — ansøgning og dokumentation. Det økumeniske fællesråd, november 1974. Et tryk der er udfærdiget som ansøgning til optagelse i kirketjeneste. Foruden dette tryk ligger flere samtaler med Bjørn Marcussen til grund for denne artikel: Bjørn Marcussen tager gerne imod interesserede henvendelser, Søborg Hovedgade 221.2 B, 2860 Søborg, telefon (01) 67 37 63.

Note:

* Dokumentation herfor findes bl.a. i Åben Kirkegruppes: Ansøgning og Dokumentation — en dokumentation udarbejdet af gruppen - trykt af det Økumeniske Fællesråd, nov. 1974.

Folketingets TOP - 10 mandshauvinistiske grupper

	% kvinder	antal kvinder	antal mænd
1. Centrum Demokraterne	0%	0	4
2. Venstre Socialisterne	0%	0	4
3. Socialdemokratiet	11%	6	47
4. Danmarks Kommunistiske Parti	14%	1	6
5. Venstre	16%	7	35
6. Fremskridtspartiet	17%	4	20
7. Konservative	20%	2	8
8. Socialistisk Folkeparti	22%	2	7
9. Radikale	31%	4	9
10. Kristelig Folkeparti	33%	3	6

Ialt: 16% 29 150

Forrige Folketingsvalg: 27 152

Til næste Folketingsvalg må vi gøre alt hvad vi kan for at opnå en tilræmmelsesvis ligelig repræsentation af begge køn. Vi ved at venstrefløjspartierne har mange velegnede kvinder. Det nuværende Folketings elendige kønspolitiske opdeling mellem højre- og venstrefløjen er mildest talt pinlig. Dette skal ændres!

KVINDEKAMP

Kvindernes bevidstgørelse og organisering i tinmineområdet SIGLO XX

Hun kom ind gennem døren denne lille kraftige kvinde, for kraftig af forkert ernæring og af at have født for mange børn. Hærgtet var hun at se på, som så mange af minearbejdernes koner. Det var næsten utroligt at tænke på, at denne kvinde var eftersøgt - som vi havde fået fortalt - af politiet for politisk arbejde og organisering. Hun havde et sørgmodigt blik og var meget undselig da hun satte sig og tøvende begyndte at fortælle hvem og hvad hun var. I samtalen løb ændrede førstehåndsindtrykket af hende sig totalt ...

Hun fortalte: »Somen naturlig nødvendighed sluttede vi kvinder os sammen her i Siglo for 12 år siden i en organisation, der hedder *Amas de Casa*. Der er mere end 2.000 medlemmer, alle kvinder som har mænd i mineerne. Der findes den samme organisation i alle mineområderne.

Det hele startede i 1961 med en 10-dages sultestrejke. 30 kvinder og børn deltog som protest mod de høje madpriser og den lave løn, mange børn døde i disse dage. Vi har haft to sultestrejker mere, i den anden deltog 150 kvinder og 80 børn og i den sidste 70 kvinder med børn.

I 1964 besatte militæret området her. Vores mænd gik i bjergene for at kæmpe, og vi bragte mad til dem deoppe. Vore fagforeningsledere blev fængslede. Til gengæld tog vi kvinder 5 amerikanske ingeniører, ansat ved minen, til fange og krævede vore ledere løsladt. To kom ud straks og efter seks mdr. var alle omsider fri.

Regeringsrepræsentanter kom til byen og fortalte, at de var nødt til at halvere lønningerne for et år. Dette accepterede vi - men efter 2 års forløb var lønnen stadig den samme og vi var vrede.

Den 24. juni 1967 - Skt. Hans nat - er her en nat med fest i gaderne. Vi dansede, drak chicha (majsøl) og var glade. Pludseligt var alt kaos, militæret var kommet, de skød vildt til alle sider. Mænd, kvinder og børn faldt til jorden - 70 døde den nat. Hvorfor?

Næste dag begravede vi alle nattens døde. Hele byen gik i procession til kirkegården, og man bad mig tale - jeg var på det tidspunkt generalsekretær i *Amas de Casa*.

Hvorfor var dette sket? Vi var uskyldige - vi var glade og havde fest. Vi havde accepteret regeringens nedskæring og i to år levet med en halveret løn. Hvorfor skulle disse mennesker dø?

Min tale blev optaget på bånd og udsendt i radioen. Dagen efter blev jeg og min familie fængslet, og mange andre blev uden grund også sat i fængsel.

I 10 dage nægtede minearbejderne at gå i arbejde. Da blev jeg og min familie løsladt, de andre kom kun langsomt tilbage.

Jeg må holde mig indenfor dette frie område Siglo XX. Regeringen påstår at jeg arbejder i et komplot imod den, og at jeg stod i ledtog med Allende, skønt jeg aldrig har haft forbindelse med Chile. Her er et fristed for mig, for jeg står

under minearbejder-folkets beskyttelse. Alligevel er jeg blevet fængslet to gange i år. Men i kraft af at arbejderne truede med strejker og kvinderne med demonstrationstog til hovedstaden La Paz er jeg begge gange sluppet ud.

Den daglige kamp

Det er meget svært at være minearbejderkone, det værste er frygten som hver dag vender tilbage når han går i minen. Vi ved alle at gennemsnitslevealderen for en minearbejder er

35 år, og vi ved også at der næsten hver dag sker frygtelige ulykker derinde i minen - denne evige angst. Sker det at en af vore mænd dør i minen, skal familien være ude af huset, som ejes af mineselskabet, senest 3 mdr. efter, og børnene smides ligeledes ud af skolen. Et barn her græder ikke alene på grund af sin fars død, men også fordi det mister sine muligheder for undervisning. Enkemptionen udbetales ofte som et lille engangsbeløb, og så er kvinden ellers overladt til at klare sig selv og sine.

En minearbejders dagløn er fra 16-19 pesos (ca. 5-6 kr.) om dagen. Lønnen har overhovedet ikke fulgt med prisstigningerne, priserne er tredoblet indenfor de sidste 2 år. De fleste af os er underernærede og derfor ofte syge. Og mange af vore børn dør inden 1-års alderen på grund af for ringe modstandskraft mod sygdomme. Mange har tuberkulose som slet ikke bliver behandlet.

Ofte drikker vore mænd meget, fordi arbejdet er så hårdt. Og den dag vi ikke bliver slået, spørger vi forundret hvad der er i vejen - jeg forstår det godt, men det er svært at klare nogen gange. Derfor søger vi kvinder at stå sammen for at løse nogle af problemerne. Men vi har endnu langt igen, fordi vi er så undertrykte på mange områder.

Tro og overtro dominerer os, præservativer er en synd. Ud fra Biblen tolkes det gang på gang at kvinden er manden underdanig. At Bolivia er et mandssamfund ses tydeligt overalt.

F.eks. arbejder der ca. 300 kvinder i mineselskabet, men ikke én kvinde har været repræsenteret i fagforeningen. På minearbejdernes 15. kongres sidste uge krævede vi 1 kvinde repræsenteret i fagforbundet. Det blev vedtaget. Kongressen blev endvidere brugt til at protestere mod de høje priser på fødevarer og brugsartikler, den manglende uddannelse af børnene, de dårlige boligforhold og lønnen som er alt, alt for lille. Kommer overhovedet nogle af vore børn ud af mineområdet for at starte på en højere uddannelse, er diskriminationen så stor. Arbejderne bliver betragtet som værende nederst på ranglisten, det er næsten uudholdeligt for børnene.

Jeg taler i radioen så ofte der er lejlighed til det. Og jeg taler til kvinderne om hvor vigtigt det er for os at stå sammen og kæmpe mod undertrykkelsen.

Vi ville også meget gerne i kontakt med andre landes kvindeorganisationer. Ikke mindst for at blive hørt. Og for at fortælle om den uretfærdighed og undertrykkelse som finder sted her i landet, hvor 30-40 kvinder sidder fængslet sammen med tusinder af mænd på grund af anderledes politisk opfattelse; og hvor hundredetusinder lider nød hver dag. Vi har slet ingen penge og mangler også overskud i hverdagens håbløshed, men når det drejer sig om kampen mod volden og udbytningen, rejser vi os med vore mænd til modstand.«

»De svageste er de mest intelligente, de stærkeste er de mest stupide«

Mao Tsetung

»Denne kvindens fornærede stilling som ofte trådte tydeligt frem navnlig hos grækerne i den heroiske og endnu mere i den klassiske tid, er lidt efter lidt blevet besmykket og hyklerisk forherliget, også hist og her klædt i en mildere form, men den er intetsteds ophævet.«

Friedrich Engels 1948.

MANDSROLLEN

— en følelsesmæssig nedtur

”jeg tror manden tager færre personlige konsekvenser af sine følelser end kvinden“. Disse ord fra ét af Philip Lauritzens interviews i bogen »Mænd — det svækkede køn«, og de rammer et af de essentielle problemer i den mandlige kønsrolledebat. Det går som en rød tråd gennem artiklerne i bogen, der alle er skrevet af mænd, at det er de følelsesmæssige blokader, angsten for åbent at vise sine følelser i alle situationer, der binder manden fast, og holder ham fanget i et kønsrollespil, som er til ulykke for både mænd og kvinder.

De artikler, som er skrevet af heteroseksuelle mænd, kører meget konsekvent på forholdet mellem mand og kvinde, og der analyseres meget på disse forhold som alle er personligt oplevede. De mænd, som tegner denne bog, er alle i forvejen temmelig bevidste om deres kønsroller, de er så at sige blevet tvunget til at bevidstgøre sig, idet det er opstået som et krav fra rødstrømper i deres nære omgangskreds. Bogen er som praktisk handling et godt udtryk for, at denne bevidstgørelse har båret frugt, og det er virkelig lykkedes de fleste bidragydere at undgå den intellektuelle teoretisering omkring emnet, som man ellers nok kunne have frygtet, idet netop den intellektuelle teoretiseren er ét af de mest dødssyge udtryk for mandsrollen. Man tager altså udgangspunkt i det subjektivt og individuelt oplevede, i de personlige konfrontationer i kønskampen. Det er godt hvis mænd indser, at hvis kønsrollemønstret skal ændres, er det især et spørgsmål om at ændre sin personlige praksis.

Det kan imidlertid nok undre, at hovedparten af disse kønsrollebevidste mænd ikke indser, at det ikke er nok med bevidstgørelse og ændret praksis i forhold til kvinderne. Mænds indbyrdes rollespil er mindst ligeså præget af undertrykkelse og blokader, og det er måske én af grundene til, at der ikke er opstået nogen mandegruppe som alternativ til rødstrømpebevægelsen. Det er simpelt hen umuligt for de fleste mænd at samles og diskutere intime følelsesladede emner med hinanden. Mandsrollen sidder meget fast; man er bange for at afsløre sine svagheder overfor hinanden.

Den eneste mandegruppe, som virkelig er nået et godt stykke vej i sin analyse af og forståelse for mænds indbyrdes rollespil er Bøssernes Befrielses Front, som i bogen er repræsenteret

ved et fællesinterview af ældre dato.

Peter Schneider peger i sit indlæg på den manglende harmoni mellem kønsliv og følelsesliv i mandsrollen. Denne disharmoni giver sig bl.a. udtryk i, at manden af og til får behov for at spille tyr, dvs. at opleve et samleje hvor han undertrykker kvinden og får demonstreret sin fysiske styrke og virilitet. Peter Schneider rejser spørgsmålet, om kvinden er lige så bange for seksualiteten som manden er for følelserne. Jeg synes det kunne være skønt at få det spørgsmål besvaret.

Bent Petersen er, blandt dem der tager sit udgangspunkt i heteroseksualiteten, den eneste, der tager sin kønsrolle op til så alvorlig overvejelse, at han forsøger at realisere homoseksuelle forhold. Han er træt af mandsrollens kompromisløshed, men han er også skuffet over bøsse-miljøet fordi mange bøsser har overtaget alle de dårlige normer fra de heteroseksuelle.

Også Bent Petersen mener, at det er de følelsesmæssige blokader der hæmmer manden og holder ham fast i en uforløst kønsrolle. I den sammenhæng peger han på forskellige ting, som er symptomer på denne tilstand, f.eks. at mænds angst for at vise hinanden følelser skyldes, at de er bange for at blive antaget for at være bøsser. Dette er også et udtryk for mandsrollens kompromisløshed, dens enten-eller-filosofi, for i virkeligheden er biseksualiteten den seksuelle tilstand, der må betragtes som den ideelle. Først når manden formår at frigøre sig fra den følelsesmæssige undertrykkelse, bliver det muligt, at få noget positivt ud af den frustrerede undertrykte homoseksualitet i vor kultur.

Flemming Skov, der er aktiv i foreningen »FAR«, bringer et lærerigt indlæg i debatten om forældremyndighed. Han anklager retspraksis for at være både diskriminerende og nedværdigende — mod mænd. Han fortæller, at ud af ca. 100.000 enlige forsørgere er kun ca. 2% mænd, og de tal kan jo nok give stof til eftertanke. Et af foreningens formål er at kæmpe mod den kendsgerning at kvinden »gennem samfundets opdragelse og påvirkning ledes..... til at tro, at hun ejer vore børn«.

Philip Lauritzens forskellige samtaler formår ikke at repræsentere nogen særlig nytænkning. Der er to samtaler med arbejdere, som er ret gode, fordi de kommer ind på den undertrykkelse, som manden oplever på arbejdsplad-

sen. Men der går for let hen over den problemstilling der ligger i, at man »må rase ud derhjemme fordi man er så umyndiggjort på sit arbejde«. Poul Skrøder mener at: ”Vi må erkende, at det er borgerskabets børn, der danner rødstrømpebevægelsen, og ikke arbejderklassens piger“. Det er muligvis rigtigt, men hvorfor er det sådan, og gør det samme sig gældende for de mænd, som nu er begyndt deres kønsrollekamp?

Der er også en samtale med en homoseksuel, og når man har læst den, forstår man pludselig, hvorfor rødstrømperne hader så meget på bøsserne, for her lægges det ene reaktionære kønsrollesynspunkt ovenpå det andet. F.eks. »forstår« han når en mand optræder chauvenistisk, men en rødstrømpe er »unuanceret og overfladisk« når hun kalder mandschauvenisten for en undertrykker. Han mener også, at det er »ganske naturligt at kvinder hygger sig med at stoppe sokker når de ser TV«. Hans påstand om at »Ingen vil få nogen kønsrollemæssig berigelse af biseksuelle oplevelser« mener jeg er forkert. Personligt har jeg oplevet så mange eksempler på det modsatte, at jeg vil opfordre alle heteroseksuelle, der begynder at blive bevidste om deres kønsroller, til at forsøge sig som biseksuelle.

Peter Schneiders indlæg slutter: »Men hvordan skal mændene lære at udtrykke deres sårbarhed, når kampen mod det af mændene opfundne kapitalistiske samfund stadig også kræver urokkelig hårdhed af dem?«. Her udtrykkes den kønsrollebevidste mands store dilemma og hans schizofrene situation, men der må og skal findes en udvej, et fælles udgangspunkt for kønskamp og klassekamp, for de to ting hører uløseligt sammen.

Som debatoplæg er bogen uvurderlig, den er faktisk den eneste af sin art. Men den noget famlende holdning til den mandlige kønsrolleproblematik, som den er udtryk for, efterlader en stærk fornemmelse af at — *der er langt igen* — venner.

Finn Mikkelsen

Mænd — det svækkede køn.

Redigeret af Claus Clausen, Philip Lauritzen og Erik Thygesen.

Forlaget Tiderne Skifter, kr. 32,-

”MOR SKAL BLIVE HJEMME FOR BØRNENES SKYLD“

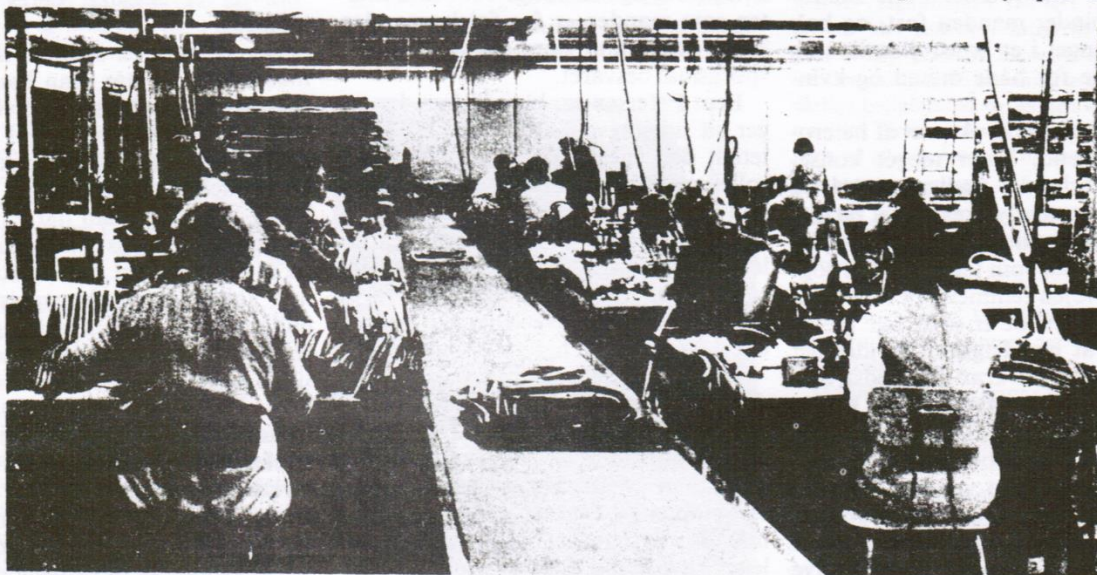
Den krisituation, som kapitalen er inde i for øjeblikket rammer specielt kvinderne hårdt. Arbejdsløsheden går først og fremmest ud over kvinderne. — I kølvandet på arbejdsløsheden følger propagandaen om, at børnene har bedst af, at ”mor” bliver hjemme,

”vælger” at blive hjemme og tage sig af familie og børn i stedet for sammen med mændene at kræve arbejde.

Strammingerne af de uddannelsessøgendes levevilkår rammer også kvinderne specielt hårdt, fordi det at tage en uddannelse

blev kørt frem imod abortloven, er helt gledet i baggrunden, nu hvor nedskæringerne på statsbudgettet bl.a. har resulteret i en nedskæring af mødrehjælpens bevillinger.

Disse nedskæringer har betydet en forringelse af hjælpen til

Borgerlig propaganda om, at "mor skal blive hjemme for børnenes skyld" - "ungdomskriminaliteten stiger fordi "mor" ikke er hjemme" etc., skal skabe politisk ro på arbejdspladserne i en tid med stærk arbejdsløshed

at ungdomskriminaliteten er stigende, fordi kvinderne er for meget borte fra hjemmet osv. Disse propagandatrommer skal bidrage til at skabe større politisk ro på arbejdsmarkedet. Kvinderne, der har været udearbejdende under højkonjunkturperioden, skal tilbage til deres "andet arbejde", til arbejdet i hjemmet. Hvis et lignende antal mænd gik arbejdsløse, ville det give mere politisk uro. De er bedre organiserede end kvinderne, de har en længere kamptradition som lønarbejdere, og der er ingen alternative arbejdsopgaver at sende dem hjem til.

Samtidig med, at flere og flere kvinder kastes ud i arbejdsløshed, er priserne på børnehaver og vuggestuer steget i uhyrlig grad og mange forældre har været nødt til at tage deres børn ud af institutionerne. Problemet med at få passet børnene hviler tungest på kvinderne, der traditionelt er opdraget til at have ansvaret for dette, og det forstærker tendensen til at arbejdsløse kvinder

ofte er noget, kvinder gør på trods af den opdragelse, de har fået, en opdragelse, der går ud på, at det vigtigste i livet er at blive gift og få børn. Jo flere problemer, der er forbundet med det at tage en uddannelse, som nu yderligere økonomiske problemer i uddannelsesforløbet, jo færre kvinder er der, som tør gå i gang med at uddanne sig. Dette betyder igen en forstærkelse af den rolle, som lønarbejderklassens kvinder indtager på arbejdsmarkedet, nemlig som ufaglært arbejdskraftreserve.

Prisstigningerne på børneinstitutionerne er et eksempel på, hvorledes levevilkårene for børnene og dermed også kvinderne forringes.

Det er ikke det eneste eksempel. Retten til abort, som kvinderne tilkæmpede sig i 1973, viser sig nu at passe godt sammen med kapitalens "løsninger" på krisen. Det hykleriske forsvar for "det ufødte liv", der fra borgerlig side

enlige mødre samt besparelser på præventionsområdet. Disse nedskæringer, vanskelighederne ved at få børnene passet, prisstigningerne på børneinstitutionerne, bevirker, at abort snarere bliver en tvang end en ret for mange kvinder.

Det er vigtigt, at lønarbejderklassens kvinder tager kampen op imod de samlede angreb på deres levevilkår og kæmper imod arbejdsløsheden, kæmper imod forestillingen om, at de nu skal tage sig af ansvaret for familien, og dermed bøde på de overgreb, der har ramt børneinstitutionerne.

Kampen mod forringelse af børnenes levevilkår, og af de sociale ydelser, hvad angår graviditet og fødsler, må stå i forlængelse af kampen i 73 for retten til abort.

Kampen må dels føres på arbejdspladserne, inden for fagforeningerne, dels gennem kvindernes selvstændige organisering inden for kvindebevægelsen.

Kilde: Kommunist
udgivet af K.F.M.L.

Dansk

DK

vindesamfund

Fra den »Etablerede Kvindebevægelse».

I anledning af dette temanummer har man henvendt sig til Dansk Kvindesamfund for at få belyst "den etablerede kvindebevægelse"s syn på de homofile og mulighederne for samarbejde. Jeg må først fastslå, at det egentlig er meget få ting, jeg tør udtale mig om på samtlige medlemmers vegne - endog opfattelsen af, hvad der forstås ved ligestilling, og hvordan man skal arbejde for den, er temmelig varieret blandt os, dog kan jeg gå ud fra, at alle medlemmer tilslutter sig formålsparagraffen:

»Dansk Kvindesamfund arbejder for fuld ligestilling af kvinder og mænd, så de på lige vilkår kan gøre deres indsats i hjem, erhverv og det offentlige liv. Dansk Kvindesamfund er neutral i partipolitisk henseende. Dansk Kvinde-samfund er tilsluttet "Den internationale Kvindealliance"».

Udtrykker dette noget syn på homofile i forhold til heteroseksuelle? - Nej, - DK har bl.a. arbejdet med de konsekvenser, samfundet har tillagt og endnu tillægger faste heteroseksuelle forhold, men har ikke beskæftiget sig med homofiles forhold, fordi man ikke deri har set noget ligestillingsproblem.

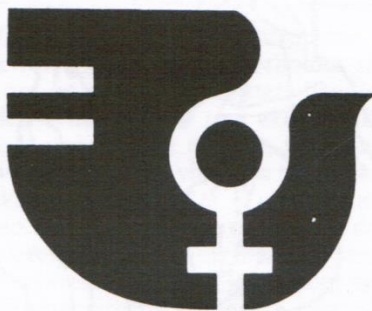
DK har gang på gang gjort indsigelser mod lovgivningen, fordi den på mange punkter endnu virker som en hindring for ligestilling mellem kvinder og mænd. Selv i den nyeste lovgivning skinner det igennem, at manden er forsørger og hovedperson, mens kvinden bliver gjort til et vedhæng, når hun indgår ægteskab, - i visse situationer endda blot ved at flytte sammen med en mand.

DK's mål

DK's mål er, at voksne mennesker under alle forhold skal betragtes som selvstændige personer med pligt til at forsørge sig selv, og at hverken køn eller samlivsforhold skal have indfly-

delse på retten til arbejde, uddannelse og sociale ydelser.

Arbejdet for at nå dertil vil også blive til gavn for de homofile, idet en del af deres problemer deles af alle papirlose par: arve- og skifteretslovgivning, boligret, sociallovgivning. Løsningen kan blive, at indgåelse af ægteskab ikke umiddelbart tillægges økonomiske konsekvenser af samfundet eller parret selv, men at et par før ægteskabet indgås, skal træffe aftale om forældremyndighed, forsørgelses- og arveforhold og hvad de ivoirigt finder formålstjenligt. Sådanne aftaler skal også kunne indgås af homofile og andre par, evt. også af grupper med fælles økonomi efter tilsvarende retningslinjer.

Disse problemer er ikke specielt følelsesbetonede og kan bearbejdes efter DK's hævdundne langsomme metoder med teknisk og juridisk argumentation ud fra formålsparagraffen.

Det er derimod noget vanskeligere at gøre rede for, hvordan DK ser på homofile forhold. Mange har det ganske givet som jeg: jeg kan ikke anlægge noget særlig synspunkt fordi jeg anser andres seksuelle forhold for deres privatsag og mig ganske uvedkommende.

Derimod er det mig ikke uvedkommende, hvis et mindretal diskrimineres

eller enddog forfølges alene på grund af en afvigende livsform, der ikke fratager andre nogen ret eller mulighed. Heller ikke i den henseende er de homofile noget specielt, - disse problemer deles på en eller anden måde af andre mindretal i samfundet, og vi må alle arbejde på at fjerne uvidenhed, frygt og mistro, så der bliver plads for en ægte tolerance over for alle, der på en eller anden måde afviger fra flertallet.

DK's snævre grænser

Men Dansk Kvindesamfund er desværre en forening med meget snævre grænser med hensyn til penge og arbejdskraft og er derfor nødt til at sige nej til at støtte andre bevægelser og formål, når de ikke falder sammen med DK's formålsparagraf, uanset hvor meget vi hver for sig kan sympatisere med dem.

Mit indtryk er, at de homofile mænd har vanskeligt ved at blive accepteret som ligeværdige mænd, hvorimod det nærmest er ligegyldigt, hvordan kvinder indretter sig, så længe de lever stiltfærdigt og ikke stiller krav om at gå uden for den traditionelle kvinde-rolle.

Jeg tror, at det derfor er vanskeligere for lesbiske kvinder end for kvinder i almindelighed at gå ind i et uddavendt arbejde for ligestilling. Jeg ved, at en lesbisk gruppe inden for Rodstrømperne arbejder med disse specielle problemer, men andre vil muligvis have lettere ved at gå ind i DK og søge deres problemer løst i sammenhæng med de ligestillingsproblemer, der er fælles for os alle.

Kamma Buus,
Medlem af Dansk Kvindesamfunds styrelse.

Udklip af: PAN
Forbundet af 1948
Landsforening for homofile

VAR JESUS EN PIKSLIKKER?

"Tænk på den deprimerende forskel på et almindeligt barns strålende intelligens, og de svage intellektuelle kræfter hos en gennemsnits voksen. Kan vi være helt sikre på at det ikke netop er den religiøse opdragelse der bærer en stor del af skylden til denne relative hentæring?"

Freud — *The Future of an Illusion.*

Min hensigt med at skrive denne artikel er at undersøge sammenhængen mellem kristendom og seksualitet, som den kommer til udtryk i nutidige kulturer. Samtidig henvender jeg mig, i den sidste del af artiklen, til de homofile mænd, som kalder sig kristne. Måske ville det være bedst med det samme at slå fast, at dette næppe kan foregive at være en udtømmende analyse, og at rammen for denne artikel i højere grad er fastlagt af min varme overbevisning end af mit studiefelts rækkevidde.

Jeg kunne tænke mig at begynde med nogle betragtninger over Jesus Folket, som det stærkeste eksempel på det kristne selvbedrag. Naturligvis beretter vor historieskrivning om anti-seksuelle fordomme i den kristne religion og derfor burde det være tilstrækkeligt med nogle få påmindelser. Man behøver blot at genkalde sig den store religiøse skrælen fra Tertullian og Jeronimus, eller citatet: "Kødets lyst er lastefuld og det kød som fødes gennem lyst er syndigt kød", fra Augustin. Så er der middelalderens sindsyge forsøg på at indskrænke seksualiteten til så få dage som muligt, og forsøget på at tilsløre den kendsgerning at kristendommen har dyrket den Dionysiske umådeholdenhed.

Jesus Folket i dag: Jesus Folket, langhårede nok til at være flippere, men pinligt rene og overdrevent sukersøde. Det er et af de mere deprimerende fænomener på den nuværende scene. Skønt de fra ét synspunkt er nærmest indtagende, rolige, åbne og ret generøse er de lidt kedelige og trætende fra et andet i deres forsøg på missionering. De er mere eller mindre opdildnet af overbevisning, der af den uskyldige iagttagelse nemt opfattes som værende udtryk for en frugtbar tankeverden. F.eks. er de kendt for at være forkæmpere for en kollektiv livsform, og bøsse-befrielsesfronten har netop

selv foreslået en sådan grundig omstrukturering af familiemønsteret. Hermed er det imidlertid slut med lighedspunkterne, hvilket enhver der har mødt dem vil kunne bekræfte.

En mand — én kvinde

De finder hyppigst sammen i par — én mand og én kvinde — og i overensstemmelse med Paulus' lære, holder kvinden sig et par sømmelige skridt bag sin mere aggressive og artikulerende

mand (husbond), som begrænser hendes udbrud til et enkelt »hosianna!« i ny og næ. En kort samtale vil afsløre at sex udenfor ægteskabet utugtigt og syndigt og homoseksualitet er uden forbehold modbydelig. Skønt vendingen »samtale« giver udtryk for saglig diskussion, er det kun min velvillighed der bibringer et sådant indtryk af vores sammenstød. Meget lidt af det en Jesus tilhænger siger kommer fra andet sted end skriftsteder i det N.T., og man opdager at det i højere grad er en robot end et menneske man står overfor. De er virkelig ordet i kødet — og ikke ret meget andet.

I bladet »Psychology Today« (dec.72) findes der en interessant artikel med

titlen »Jesus folket: Kønsrollernes genopblussen«. Bogen bekræfter fuldtud den mistanke mange har. I »Jesus kollektivet« hører man ofte »søstrene« veksle bemærkninger som "Er det ikke skønt at kende sin plads!", og som forfatterne fortsætter: "Ingen kvinde i Jesus kollektivet af 1972 er med til at træffe vigtige afgørelser.... Kvinderne bøjer sig for den autoritet som gruppens mand står for, specielt deres forlovede og ægtemænd.... Kvindernes samtaler synes at dreje sig om »deres plads« istedet for emner som mænd, stevnemøder og tøj. Det er taget for givet at kvinder som er »nye« i Herren vil gå mange prøvelser igennem i forholdet til mænd. Gruppen opmuntrer disse søstre til at dele deres prøvelser med »ældre« søstre, eller med præster (alle mænd)".

Lort og kristen teori.

Det er også af betydning, at hvis en mand bliver seksuelt tiltrukket af en kvinde han ikke er gift med bliver det betragtet som et fejltrin — eller rettere skylden hviler på den kvinde det drejer sig om, for som kvinde må mand vide at kvindens krop vækker syndige tanker. Mandens reaktion er altid »naturlig«, imens det er kvinden der har ansvaret for, at en seksuelt opstemt situation ikke opstår. Gruppens negative indstilling til seksualitet er også illustreret ved ovenstående forfatteres undersøgelse af førægteskabelig sex: 86% gik ind for det før de tilsluttedes Jesus kollektivet — kun 5% bifaldt det efter deres omvendelse, og skønt deres indstilling til homoseksualitet ikke er blevet optaget, kan man let regne ud hvordan den må være. Man genkalder sig hændelsen som blev rapporteret i »The Advocate« sidste år hvor en bøsse blev stukket ned af en Jesus flipper som ved samme lejlighed tilslørede væggene med menneske-afføring — et ganske tydeligt eksempel på forbindelsen mellem lort og seksualitet i den dristne teori. Vi må ikke glemme at vi beskæftiger os med en gruppe som almindeligvis fremhæves som værende sande kristne, som netop er vendt tilbage til ånden fra evangelierne, og dog betragter disse mennesker seksuel udfoldelse, udenfor grænserne af det ukrænkelige ægteskab, som værende

»i sig selv en fælde, fuld af rituel og personlig fare«.

Virkningen af religiøs overbevisning af mere traditionel art m.h.t. menneskets seksuelle liv, er blevet studeret af Kinsey og hans åndsfæller.

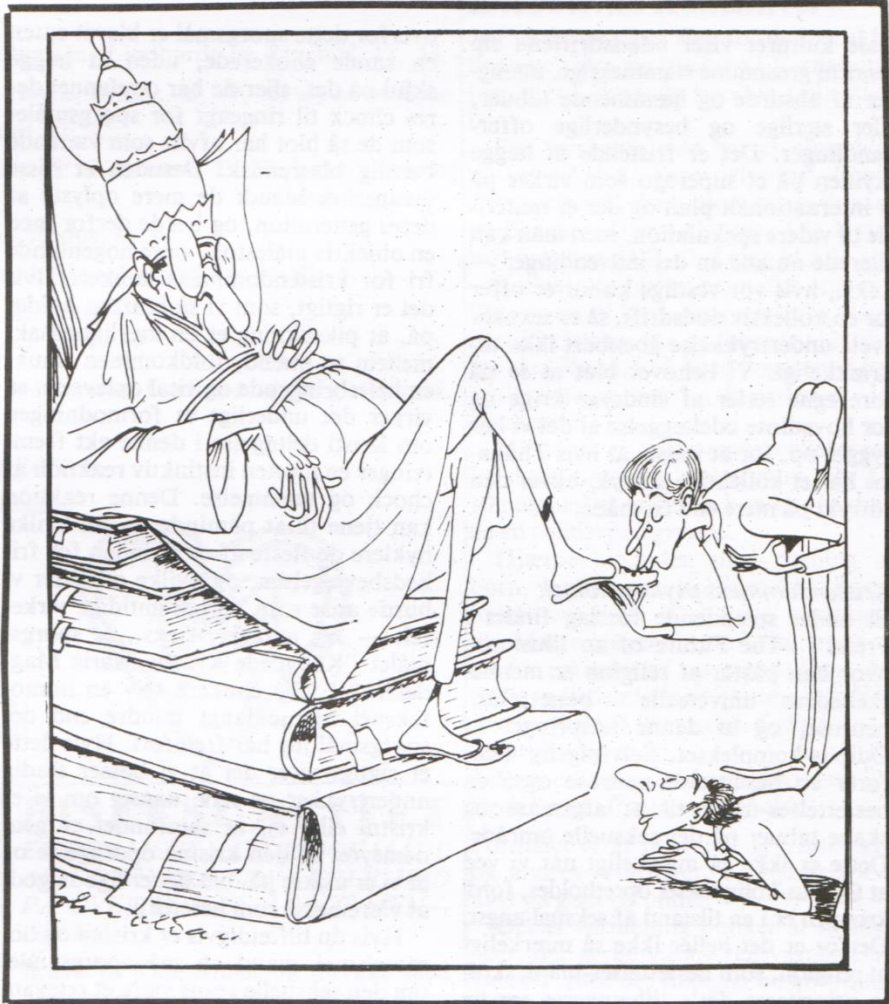
Mere religion — mindre sex.

Selv efter at have godtaget ægteskabets hellige grænser (den eneste mulige form hvorunder de seksuelle drifter kan komme til udtryk set ud fra et kristent synspunkt) lader det ikke til at de fleste mænd udfører deres ægteskabelige pligter med særlig stor ildhu: »I næsten alle tilfælde har de religiøst aktive grupper, ægteskabelig samkvem langt sjældnere, end religiøst inaktive grupper. Hyppigheden hos den inaktive gruppe ligger 20 - 30% højere end hyppigheden hos den religiøst aktive gruppe på samme alder og uddannelsesmæssige stadi«. Om denne iagttagelse, bemærker Kinsey at gennemsnitshyppigheden af seksuel udfoldelse hos det menneskelige hankønsvæsen, ligger langt under hvad man anser for normalt hos andre antropoider, hvilket sandsynligvis ville være normalt for mennesket, dersom der ingen hæmninger var for dets seksuelle aktivitet.

Disse hæmninger er f.eks., socialt pres, særlige love, standpunkter, idealer og andre forhindringer — alle er oprindelige religiøse i deres udspring. Dette er ialtfald hvad han konkluderer efter gennemgang af ovenfor nævnte undersøgelser. Ydermere, »Kirken tillægges en stor indflydelse selv på inaktive og passive medlemmer, gennem den indflydelse den gennem århundrederne har haft på udformningen af den seksuelle moral i vor vest-europæiske og amerikanske kultur. De religiøse tros- og adfærdsnormer har til enhver tid været hovedkilden til de samfundsnormer som, i deres totalsum, repræsenterer hele samfundets sex-normer, uanset om de enkelte personer er aktive eller ej, troende eller ej, rationel tænkende mennesker eller om de bare holder sig til landets skikke og normer“ (mine fremhævelser).

Teologi og forretnings-praktik.

»Det faktum at sex er blevet til et problem er den væsentligste af kristendommens negative sider« — hvis det er sandt, hvilket jeg mener, må fremgå af den ovenfor anførte bevisførelse, kan det være interessant at spørge sig selv hvorfor? For ikke at skuffe de mere sangvinske læsere skynder jeg mig at tilføje, at følgende ikke bliver en teologisk diskussion, for dét har jeg hverken uddannelse eller tilbøjelighed til. I hvert fald, så forholder teologi sig til

studiet af religion, som principperne i etisk forretnings-praktik forholder sig til vore rovgriske kapitalisters handlemåder — de første er rent akademiske øvelser, foretrukket af dem, for hvem enhver anden form ville vise sig at være skæbnesvanger. Her er der sikkert nogen der vil protestere og sige, at det tros-system som jeg angriber ikke længere repræsenterer den lære, som det intelligente kristne menneske tror på, og at kristendommens historie rapporterer mange oprør imod det. Dette er irrelevant. Den ældre, dybere fastgroede indstilling fortsætter, ”det er med konsekvenserne af den offentlige indstilling til seksual adfærd, mere end det er med lærernes hensigter, at vor undersøgelse af kristendommen som socio-seksuel faktor må hvile“.

Hvad får vi da ud af alt dette? Vi ved at historisk har kristendommen placeret kontrollen med den seksuelle adfærd øverst på listen over de etiske dogmer. Vi opdager at de mennesker, som vi i dag regner for at være de sandeste kristne samtidig anser de fleste udtryk for seksualitet for at være syndige. Vi bemærker at selv indenfor ægteskabets grænser, er det dem som er stærkest knyttet til de jødisk-kristne religioner, som har den mindste seksu-

elle udfoldelse, selv med deres ægtefæller. Og resultatet; sex bliver et problem — ikke kun for tilhængerne af disse forskellige former for overtro, men for alle som er opvokset i et kristent miljø og velsignet med en kristen opdragelse. Det er næsten alle i Europa og Amerika i dag! Endnu engang spørger man, Hvorfor?

Undertrykkelsen's håndlangere.

Det er et indviklet og omfattende studiefeldt. Ikke desto mindre vil jeg fremføre nogle forskellige forslag for læseren, mere i håbet om at tilskynde hende/ham til et selvstændigt studium og/eller til at interessere sig for emnet end at love nogle løsninger. Et sådant forslag (Sex Energy, Robert S. de Ropp) går ud på at den freudianske »Thanatos« (døds-driften) kommer til udtryk på utallige måder på det kulturelle plan, og i vor specielle kultur kommer den til udtryk ved en undertrykkelse af de seksuelle drifter — og fra denne synsvinkel bliver undertrykkelsen's håndlangere den kristne religion. Forfatteren påpeger at andre kulturer har været ganske fri for den skyldfølelse som hos os forhindrer seksualiteten i frit at komme til udtryk, men i

disse kulturer viser »dødsdriften« sig gennem grusomme stammekrige, mængder af absurde og hæmmende tabuer, eller særlige og besynderlige offer-handlinger. Det er fristende at lægge skylden på et superego som virker på et internationalt plan og der er materiale til videre spekulation, men man kan allerede nu ane en del indvendinger — f.eks., hvis vor vestlige kultur er offer for en kollektiv dødsdrift, så er sexual-livets undertrykkelse åbenbart ikke tilstrækkeligt. Vi behøver blot at se på vore egne serier af sindsyge krige og vor hovedløse ødelæggelse af det vi har bygget op, for at indse, at hvis Thanatos har et kollektivt udtryk, bliver den udtrykt på mere end én måde.

Kristendommens psykopatologi.

Et andet spændende forslag findes i Freud's »The Future of an Illusion«, hvor han påstår at religion er menneskehedens universelle besættelses-neurose, og at denne udspringer af Ødipus-komplekset. Selvfølgelig medfører en besættelses-neurose også en besættelses-trang til at afgrænse og skabe tabuer på det seksuelle område. Dette er ikke så mærkeligt når vi ved at Ødipus-komplekset opretholdes, fordi kroppen er i en tilstand af seksual-angst. Derfor er det heller ikke så mærkeligt at religion, som besættelses-mani, skulle prioriterer det's tilhængeres sex-liv meget højt. Set ud fra denne synsvinkel synes kristendommen at være en særdeles god modelneurose — én der fortjener en fremtrædende plads i en hvilken som helst bog om psykopatologi. Men teorien efterlader ubesvaret spørgsmålet: Hvorfor er det, at kristendommen tillægger kontrollen over den seksuelle adfærd så megen betydning, når andre tros-retninger næsten ikke har bekymret sig om emnet?

Jeg vil ikke hér forsøge at fuldstændiggøre bevisførelsen for denne påstand, jeg er mere tilbøjelig til at lade eftertankens frø finde grobund i læserens sind, end servere en tung, dogmatisk høst.

Kristi deltagelse.

Et spørgsmål mangler

Var Jesus en pikslikker? Hvorfor dette mærkelige spørgsmål? Er det blot et eksperiment med sensations-journalistik fra en skribent man ellers kunne vente en mere behersket form for prosa fra?

Nej! — Dette er et eksempel på hvad det er jeg påstår i denne artikel — at den kristne tro er uforenelig med sunde seksuelle holdninger og erfaringer. De fleste mennesker som er blevet stillet

overfor dette spørgsmål er blevet enten en smule chokerede, uden at lægge skjul på det, eller de har omdannet deres chock til ringeagt for spørgsmålet som de så blot har afvist som værende barnlig blasfemisk. Desuden er disse mennesker blandt de mere oplyste af deres generation, og burde derfor med en objektiv målestok, være nogenlunde fri for kristendommens lænker. Hvis det er rigtigt, som vi så kraftigt holder på, at pikslikning er en kærlighedsakt mellem to mænd, fuldkommen smuk, en helsebringende og vital oplevelse, så virker det underligt at formodningen om Kristi deltagelse i denne akt fremtvinger en næsten instinktiv reaktion af chock og væmmelse. Denne reaktion kan tjene til at påminde os om hvilke hyklere de fleste af os er inden for frihedsbevægelsen, og hvilke områder vi burde anse som vort fremtidige virkefelt — Jeg antager, f.eks., at spørgsmålet "Kneppede Kristus Maria Magdalene?" ville chokere selv en homoseksuel hjerne langt mindre end det spørgsmål jeg har fremført. Hvis dette er rigtigt viser det at vi bøsser stadig undertrykker os selv, uanset om vi er kristni eller ej, at samfundet er gennemsyret af den kristne opdragelse og at vi er usikre på, om det er lige så godt at være bøsse som heterofil.

Hvis du tilfældigvis er kristen og homoseksuel mand så må spørgsmålet om den seksuelle Jesus være et relevant spørgsmål, svarende til noget angående Hans spisevaner, påklædning, eller teologiske synspunkter. Ingen, for den kristne homofile mand må spørgsmålet besvares utvetydigt og spontant bekræftende — ellers har du kompromiteret dig selv på et område der er afgørende for din personlighed, og uundgåeligt bliver dette endnu en neurotisk kilde. — Indtil du kan sige, Herren er min hyrde og jeg ved at *Han er bøsse* er din stilling både som homoseksuel og som kristen nærmere en indgåelse af kompromisser og en indrømmelse af nederlag. Det er ikke nok at sige, at ens seksualliv ikke har noget med ens religion at gøre, at Kristus er alt-omfattende, at Han sandsynligvis er panbiseksuel og må være alting for alle mennesker. Bøsser må påbegynde en aggressiv manipulation af de symboler som på forskellige måder har ignoreret dem eller været brugt til at undertrykke dem. For den homoseksuelle som er kristen må denne kraftige omordning af den symbolske struktur være mere end en lunken påstand, som at Kristus vil acceptere mig som jeg er. Den rette ordlyd må være Kristus er ligesom mig; dette gølge, livløse symbol har fået nyt liv gennem min vitale og levende seksualitet og Kristus er blevet lige så meget

pikslikker som han er venlig, lige så meget bøsse som han er god, lige så meget røvpuler som retfærdig.

Kvinder og hankøns-Guden.

Hvis du som læser dette er en kvinde, så er der meget lidt af dette der vedrører dig — faktisk kan jeg ikke se hvordan du på nogen måde kan finde trøst i en religion, hvis øverste kvinde tilbedes lige så meget for hendes jem fruelighed som for hendes ubetingede knæfald foran hankøns-Guden. Ja, hun er Himlens Dronning, men jeg har mistanker om at hun sjældent konsulteres før nogen afgørelser af betydning træffes. Det er en position af kongelig overflødighed — noget der kun alt for godt minder enhver kvinde om hvad hun kan opnå idenne verden, hvis hun ikke ellers får lov til at knokle sig selv ihjel. Og så forlanger kirkeligheden ovenikøbet at hun skal forberede sig på den slags allerede i dette liv!

Jeg tror at på det meget fundamentale plan som jeg havde i sinde at udforske, er forbindelsen mellem kristendom og seksualitet ganske klar — i denne forbindelse bliver det seksuelle opfattet som ganske farligt og må af den grund omgærdes med et hegn af rituelle forbud, som gør dens udfoldelse både sjældent og utilfredsstillende. Da intet kødeligt menneske har let ved at godtage disse forvrængninger kommer seksualudfoldelsen i det kristne vesterland som oftest til udtryk i en atmosfære af skyld; ialtfald kan kristne af enhver opfattelse, ligesom homoseksuelle, siges at have en ting til fælles, nemlig, en følelse af skyld der er skjult på en usædvanlig raffineret måde.

Fra kristendom til askebob.

Herefter er det med nogen skræk vi iagttager et så udbredt fænomen som Jesus Folket, og den fornyede interesse for astrologi, spiritisme, og magi — skønt vore halvtomme kirker gør håbet lysegrønt. Hvis vi med Freud betragter religion som værende menneskehedens universelle besættelses neurose, er der måske grund til at glæde os over neurosens opløsning, og fænomener af den slags jeg netop anførte er gløderne af en flamme som snart vil være en askebob. Dog kan det ikke siges at jeg nærer meget håb hvad det angår, og jeg er sikker på at vi må være tilfredse med det kristne menneske i os selv, og den kristne tilstedeværelse i verden omkring os i nogen tid fremover. De påfølgende anstrengelser kan måske lattes lidt, hvis nogle af dem som påberå-

Gode seksualpolitiske bøger.

1. *At få et barn.* A. Johansen og J. Johansen, Lindhardt og Ringhof, kr. 34,-
2. *Total orgasme.* J. Rosenberg, Random House, U.S.A., kr. 49,- (en bog om selvterapi).
3. *Kønnenes dialektik.* S. Firestone, Rodos, kr. 32,-
4. *Mænd - det svækkede køn.* C. Clausen, P. Lauritsen, E. Thygesen, Tiderne skifter, kr. 32,-
5. *Den frygtelige sandhed.* Maria Marcus, Rodos, kr. 42,-
6. *Kvinder og sex.* B. Werkmäster og Maud Hågg, Fremad, kr. 26,50.
7. *Fasismens massepsykologi.* W. Reich, Rhodos, kr. 64,-.
8. *Orgasmens funktion.* W. Reich, Rhodos, kr. 55,25.
9. *Rapport om homofile.* A. Johansen og J. Johansen, Lindhardt og Ringhof, kr. 34,-

Andre anbefalelsesværdige bøger.

1. *Det kommunistiske manifest.* Marx og Engels.
2. *Om praksis.*
3. *Om modsigelse*
4. *Imod bogdyrkelse,* alle Mao Tsetung.

Gode seksualpolitiske plader.

1. *Bøssesange.* Bent Jacobsen, Demos. LP.
2. *Kvinder i Danmark,* Demos. LP.

Hvad synes du om bladet?

Vi vil gerne ha' nogle reaktioner fra jer, der læser SEKSUALPOLITIK. Har du en kritik af nogle af artiklerne, eller er der noget du vil diskutere i bladet?

Hvem har erfaringer eller viden, de vil delagtiggøre andre i? Vi vil gerne ha' forbindelse med læsere af bladet og starte en kommunikation mellem bladet og redaktionen.

Indlæg sendes til:
Finn Mikkelsen
Fædrenergård
Birkhøjterrasserne 427 F
3520 Farum

ÅPROPOS KVINDEÅRET:

PIGER!

I år er det
kvindeår - lad
os vise mændene
hvad vi duer til.
Start med friseringen i

SALON LYKKE

BISEKSUALITET

*ER DEN MEST NATURLIGE MÅDE
AT UDTRYKKE SIN KÆRLIGHED
PÅ OVER FOR ET ANDET MEN-
NESKE.*

Bravo til Kate Millet og tillykke med hendes artikel i MS (amerikansk kvindeblad, red.). Det er fantastisk lidt der er blevet sagt og skrevet om biseksualitet. Tiden er inde til en åben diskussion og dybgående forståelse omkring emnet.

Jeg har altid opfattet biseksualitet som den mest naturlige og sundeste måde man kan udtrykke sin etiske og sensuelle kærlighed på. Evnen til at elske begge køn og dele den seksuelle nydelse uden hensyn til køn er et sikkert tegn på at man elsker vedkommende, og ikke kun en bestemt køns-kategori. Hvorfor har vores samfund så drastisk fordømt begrebet biseksualitet? Mens begrebet homoseksualitet bliver mere og mere accepteret, bliver begrebet biseksualitet mere og mere fordømt af både heteroseksuelle såvel som homoseksuelle.

Hvad jeg søger i mine åndelige og kropslige forhold er, at kunne dele den seksuelle nydelse med en anden person uden hensyn til hendes eller hans biologiske køn. Hvis samfundet kunne acceptere at man elskede og delte uden hensyn til køns-kategorier ville der opstå en mere naturlig tilbøjelighed til at acceptere alle menneskers indbyrdes forhold, og alle ville kunne få et sundt og mere nuanceret forhold til sexuel og åndelig tilfredsstillelse.

Ninna Allen
(fra bladet MS)

Eneboernes Kollektiver

Jeg vil gerne slå et slag for de, der ikke længere føler sig hjemme i Kernefamilien eller i lignende bundne fællesskaber.

Fra forskellig side har et alternativ til ægteskabet været efterlyst (Rødstrømpebevægelsen, Bergmann, Suzanne Brøgger, David Cooper, Ole Hyldtoft Petersen og R. D. Laing bl.a.).

Kollektiver bliver nemt for snævre. Det er rart at have sin egen bolig. Især når ikke alting går problemfrit. Hvorfor skal Kærlighed have noget med bofællesskab et gøre? i længden er det dræbende.

Mit ideal er eneboernes kollektiver. Et slags anerkestisk alternativ. En 8-10 mennesker af begge køn kunne danne en solidaritetsgruppe.

Hjælpe hinanden med pasning af børn, vande høns, elske, opleve, feste - hvad som helst. Deltage i hinandens liv. Man opsøger sig skiftende kontakter for perioder af varierende længder. På et indledende møde kunne der fastsættes nogle få leveregler, f.eks.: Kærligheden er fri.

Jalousi er fravær af kærlighed samt Egen bopæl forsøges fastholdt.

Formålet er at udvikle sig, høste egne og andres erfaringer, og dermed leve livet på godt og ondt.

Der er formentlig bunker af mennesker, der gerne vil leve en varmere tilværelse, men der mangler en koordinator til løsning af denne ideale opgave. Vil SEKSUALPOLITIK forsøge at organisere sådanne solidaritetsgrupper, eller åbne bladet for en debat om emnet???????

Frihed, egen indtægt samt egen bolig er en forudsætning for en tilfredsstillende adfærd.

Arne Jørgensen

KVINDE SE HER:

Vi mangler 4 kvinder i redaktionen for at vi kan leve op til vores hovedpunkt om kønnenes lige-lige repræsentation i alle samfundslid. Hvis du har lyst så ring til Finn Mikkelsen, telf. (01) 95 40 08.

nævne ordet »kvinde«. I hvertfald bruge det så lidt som muligt. Jeg vil prøve på at få dem til at sluge pillen, for at den virkelig skal gå ind og få en virkning. Jeg vil lade være med at gøre det til en kvindesags-artikel. Kvindesagen kunne komme meget langt ved at være mere listig og ikke bruge kvindesags flosklerne. Flosklerne gør at kvindesagen bliver isoleret, at den bliver spyttet ud og at den bliver fremmedgørende. Man må istedet være vågen og på vagt — og man skal ramme folk på deres egne erfaringer, dvs. man skal vide en masse, være orienteret om alle de reelle problemer. Det kræver at kæmpe stort arbejde — meget større end bare at komme med nogle floskler.

Hvad med manden? Hans traditionelle kønsrolle er jo også et fængsel. Har du nogle ideer vedrørende den spidende frigørelsestendens som er ved at opstå hos ham?

Det hænger jo nøje sammen med alt det øvrige vi har talt om. Manden skal selvfølgelig også frigøres — alt skal frigøres! Det interessante ved mennesket er at der findes så mange forskellige slags både af køn og racer osv. Det drejer sig ikke om at have så få køn som muligt, men så mange som muligt, og jeg synes det er umagen værd at frigøre alle de mange kønsvariationer som findes inden i os selv. Det bliver det hele rigere ved.

Manden er undertrykt af sig selv. Han har f.eks. undertrykt »kvinden« i sig selv. Mændene kan jo heller ikke få lov til at udfolde sig frit. — I min bog skildrer jeg f.eks. et samvær med en transversit, hvor han forklarer, at hvis mændene havde flere muligheder for at klæde sig ud, så gik han nok ikke rundt og klædte sig ud som 100% dame. Det er en slags nødløsning. Han er nødt til at tage skridtet fuldt ud og identificere sig med en helt anden gruppe — for at slippe ud af »mandsrollen«. Der er så mange grænseområder som er undertrykt i denne verden, fordi vi er vokset op med det faste system — de to kategorier, mænd og kvinder. De traditionelle kønsroller undertrykker grænseområderne.

Har du et lige så positivt syn på bøsser som på transvestitter. Er de også yderst på kønskamp-fronten?

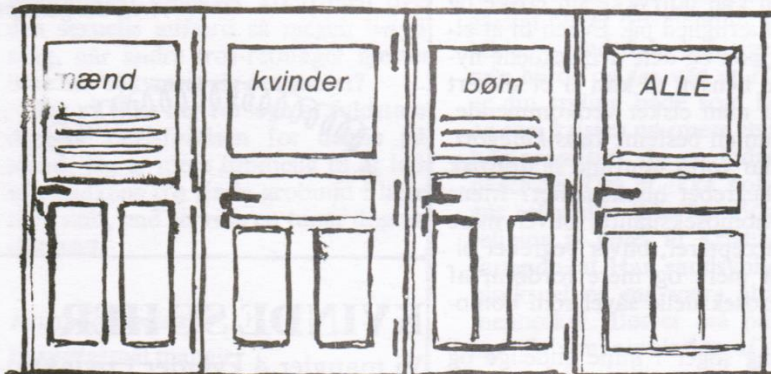
De bevidste bøsser tror jeg er stort set med til at nedbryde fordomme, men der findes jo ligesom blandt heteroseksuelle mange momoseksuelle, der er reaktionære. Alligevel — blot det er bøsser generelt fungerer lidt anderledes end flertallet gør, at de kan have en befriende virkning også som et led i kampen mod kernefamilien. Jeg vil ikke sige at der er noget revolutionært i at være bøsse (ligesom det at bo i kollektiv ikke i sig selv er revolutionært), men det at bøsserne går sam-

men, og ser deres problemer i en samfundssammenhæng, synes jeg er et politisk fremskridt — det er nyt! Det afgørende er dog hvor det bærer hen!

For mig er det at realisere sig selv det afgørende. Det har man aldrig gjort før. Man har altså tidligere lagt tabu om at realisere sig selv. Hvis man kan komme frem til at realisere sig selv gør man noget revolutionært! Det europæiske kapitalistiske samfund har altså været skizofrent: På den ene side har vi myten om at individet skal realisere sig selv, og vi har en hel ideologi omkring individualismen; men det er i teorien. I praksis går alle vor institutioner ud på at undertrykke individet og at gøre individet bange for at blive sig selv. På den ene side bliver du opdraget til at skulle være »fri«, men hvis du tar' dem på ordet — så har du det ikke nemt. Frihed er kun noget man skal læse om, ikke leve — sådan er vor kultur. Skolen, universitetet, arbejdspladserne og alle øvrige institutioner er hierakisk opbygget, gående ud på at begrænse og undertrykke det enkelte individ. Jeg tror at denne skizofreni i dag mere og mere modsvarer af en frugtbat dualisme mellem det individuelle og det kollektive. Vi er begyndt at arbejde med på den ene side, at vi frigør de talentet og kræfter som er et særkende ved det enkelte individ. — Det er en vanskelig proces.

★ ★ ★ ★

BLAND TOILETTERNE !

»Kønsrollerne bliver opretholdt, adskillelsen mellem kønnene er ikke afskaffet (så længe) der er forskellige badeværelser (toiletter) til mænd og Kvinder», Shulamith Firestone.

ber sig kristendommen ville assimilere nogle af hovedpunkterne i denne artikel. Jeg kan ikke andet end tro at kristendommens sidste tid i denne verden, kun kan blive bedre hvis der til de allerede eksisterende navne på kærlighedens gud blev tilføjet »Jesus Kristus — pikslikker«.

Kildeangivelse:

De citater som ikke tydeligt stammer fra enten *Sexual Behaviour in the Modern Male* eller fra *Psychology Today* kommer fra *Sex in Society* af Alex Comfort, Penguin, 1963. Læseren er måske også interesseret i *Sex Energy* af Robert S. de Ropp, Delta, 1969.

Artiklen er skrevet af Gerald Hannon, og oversat fra »The Body Politik« af Allan Tomlinson.

